

DE GILDETRON

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

51e jaargang 2004 afl. 2

Bijzondere Sprangserpen in Borkel

BELIEN

Uw gildekleding en toebehoren, perfect op maat gemaakt in eigen atelier.

Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen, hoeden (in vele modellen, kwaliteiten en kleur) en gildekousen tot ver over de knie (alleen bij ons verkrijgbaar). Ook kunnen logo's (patroonsheiligen) ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden ook door ons onderhouden!

**Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58**

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPONS POMPONS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID**

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LEVENSBLOEM	GIET- IJZEREN RAMEN	SMEEDWERKEN	EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN
VOORDEUR- PANEEL			

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 51 (2004), afl. 2

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365
E-mail: addams@wxs.nl

Jacques (J.A.M.) Govers
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteurs

Eur. Gem. Hist. Schutt.
Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland
Jack Monde
Sporven 420
5464 PA Veghel
tel. 06-22521723
E-mail: j.monde@hetnet.nl

Noordbr. Federatie

Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterveg 6
5674 XB Nuuen
tel. 040-2842212

Kempenland

Piet (P.J.M.) van de Wiel
Boekweitsstraat 34
5632 KJ Eindhoven
tel. 040-2410978
ripilimiellki@hetnet.nl

Kwartier van Oirschot

Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258
henk.van.hout@hetnet.nl

Land van Cuijk

Hannie Hamers-Heessen
Walstraat 47
5371 AL Ravenstein
tel. 0486-411552
fam.hamers@planet.nl

Peelland

Frans (Fr) Aldenzee
Nieuwe Uitleg 10
5761 ED Bakel
tel. 0492-341948
almo-unique@planet.nl

Baronie en Markiezaat

Jac (J.) Dekkers
Frisostraat 11
4891 XW Rijsbergen
tel. 076-5962445
jh.dekk@home.nl

Administratie en abonnementen

Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2004:

Particulier abonnement € 9,50 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 6,50).

Collectief abonnement via gilde € 6,50.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde een vergoeding van € 3,- gevraagd.

Buitenlands abonnement: € 11,50.

Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaats gehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan.

De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting De Gildetrom.

Vormgeving & lay-out: Paul Kemper DTP Services.

Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Een tijdschrift heeft - om levend te blijven - af en toe nieuw bloed nodig. Dat geldt in onze tijd nog sterker dan voorheen. Wij hebben om de een of andere reden de neiging, over alles en nog wat afspraken te maken. Met die afspraken leggen we onszelf en alle anderen vast. Dat merken we op straat, in het verkeer, in de natuur (voorzover dat in Nederland nog kan), op het werk, in de politiek, in het verenigingsleven, thuis (uit betrouwbare bron vernomen) en ook in dit tijdschrift.

Nu is een tijdschrift op meer dan één manier een afspiegeling van een tijdperk. Dat zie je aan de inhoud, de aard van de bijdragen daarin, de keuze van de onderwerpen, de keuze van de foto's en de verwerking daarvan, de kwaliteit van het papier en het drukwerk, de namen van de medewerkers en noem maar op. Vergelijk ons eigen tijdschrift maar eens met een exemplaar van pakweg 15 jaar geleden. En wat is nu 15 jaar?

De jongste verandering in ons tijdschrift zit in de personele sfeer: na het plotselinge vertrek van Paul Kemper moest op heel korte termijn een nieuwe vormgever gevonden worden. Geen sinecure, want die moet technisch op hoog niveau zitten en bovendien heel snel en flexibel kunnen wennen aan onze werkwijze. In het ideale geval zou het ook nog een gildebroeder zijn, die een band zou hebben met de inhoud en op die manier kunnen meedenken over de verdeling van die inhoud. Aan die laatste wens voldoet hij niet, maar we prijzen ons gelukkig, dat wij Oscar Kraan bereid gevonden hebben, van onze bijdragen een tijdschrift te maken.

Gilden - in onze eigen taal: gildes - zijn voor velen een schakel met het verleden. Gilden leven nu, anno 2004, en bezinnen zich op het nu en op de toekomst. Voor zichzelf, voor de gilden en voor wat het gilde uit het verleden meebrengt.

Attributen worden vervangen, opgeslagen of ... gerestaureerd en weer gebruikt.

Gilden doen nadrukkelijk mee bij de herdenking van Brabantse gesneuvelden.

Gilden bezoeken de plaatsen die verband houden met (hun) patroonheiligen.

U leest hierover weer in deze aflevering. En als u iets mist, wat wij de volgende keer zeker zouden moeten vermelden, neem dan contact op met uw kringcorrespondent.

Ad Dams

Gildekleintje 1

Gildekousen te koop aangeboden: gildekousen (katoen of wol), extra lang in 2 verschillende dessins en in de kleuren wit of gebroken wit, vanaf schoenmaat 38. Inlichtingen tel. 040 281 47 61

Gildekleintje 2

Aangeboden kostuums voor eventueel nieuw op te richten gilde i.v.m. aanschaffing nieuwe kostuums. Kleur rood-zwart, model van oud-studentengilde uit Leiden. St.Jorisgilde Bladel - Ton Egbers 0497 383 689 e-mail: stjorisgilde@hetnet.nl

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteurs afl. 3 2004

20 juli 2004 (verschijnt 2e helft september 2004)

Medewerkers aan dit nummer

A. van Baardwijk, C. Bonants, L. Compen, J. Daris Azn., H. v.d. Eikhof, H. v.d. Grinten, L. Huijbers, H. Rijkers, H. van Schalkwijk, Th. Schoenmakers, G. Swinkels, F. Vriens, A. van Zutphen.

OEROUDE TECHNIEK ZO GOED ALS VERGETEN

SPRANGSJERPEN UIT BORKEL GERESTAUREERD

Gebruiksvoorwerpen slijten, soms snel, soms wat geleidelijker, zijn niet voor de eeuwigheid bedoeld en halen die ook niet. Ze raken getekend door het gebruik, worden opgeknapt voor hetzelfde doel, aangepast, vergroot of verkleind voor een andere doel of een andere gebruiker. Of weggegooid. Later vinden we dat misschien jammer, maar wie kan alles bewaren? In Borkel werden tot op de draad versleten sjerpen wel bewaard en die blijken nu heel bijzonder te zijn.

Door Ad Dams

Herkomst

Harrie Rijkers, sinds 1986 gildebroeder, sinds 1992 als deken schrijver in de overheid, nu tweede hoofdman, heeft horen verluiden, dat de sjerpen oorspronkelijk ooit uit een legeronderdeel bij het gilde terecht moeten zijn gekomen. Hoe dat in zijn werk gegaan is, is niet (meer) bekend. Misschien wordt dat ooit nog eens duidelijk uit schriftelijke bronnen. Bij een geschatte ouderdom van 300 tot 400 jaar is dat een vrij vaag gegeven. Hij heeft nog wel gezien, dat ze bij sommige gelegenheden gedragen zijn, vooral die smalle die bij de tamboers in gebruik was. Zij droegen die om het middel. De andere werden door leden van de overheid over de schouder gedragen als teken van een bijzondere functie. De breedste - tevens de rijkst versierde - moet bij een zeer hoge persoon gehoord hebben. Hij verwacht: een persoon te paard, goed zichtbaar en herkenbaar voor de eigen mensen.

Bijna weg

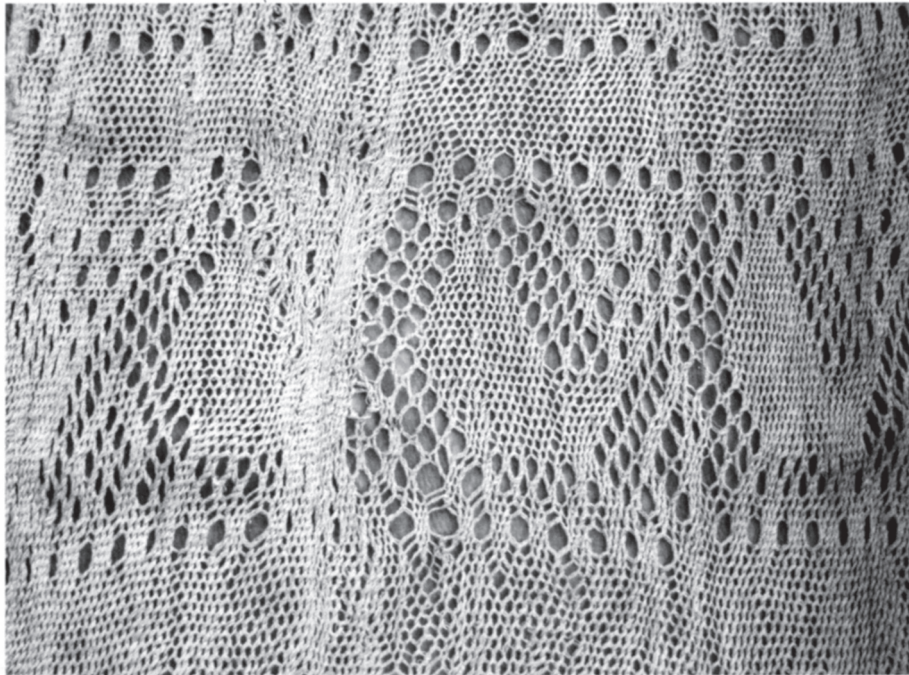
In 1976 bij gelegenheid van de Kringgildendag zijn ze tentoongesteld en kort daarna vervangen door nieuwe. Het werd tijd ook, want ze werden te zwak. Aanraken was al riskant geworden, kon nieuwe gaten veroorzaken en het definitieve einde betekenen. De oude sjerpen werden door Ciska Versmissen zorgvuldig in lakens gewikkeld bewaard. Bij de aanschaf van de nieuwe sjerpen waren de oude bijna weggegooid. Met 3 tegen 2 stemmen had de overheid besloten, nog maar even te wachten met dat weggooien. Achteraf gezien een heel belangrijk besluit.

Vele jaren lang lagen ze gewoon op een afgelegen plek op zolder. Bewaard, niets meer en niets minder. Oude sjerpen, dé oude sjerpen. Die deed je - in de visie van oud-hoofdman Toon Versmissen - niet weg en zijn vrouw Ciska had min of meer bewust de goede manier gevonden om ze te bewaren.

De status van de sprangtechniek

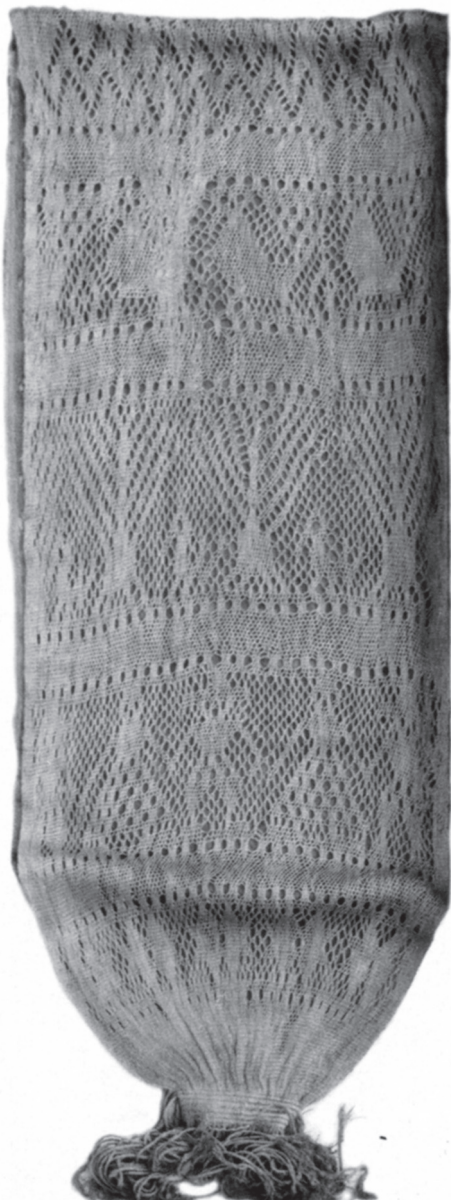
Coby Reijnders vond een artikel 'Nichtgewebte Textilien vor 1400' (niet-geweven textielprodukten vóór 1400) door dr. Edgar Lehmann in het tijdschrift *Wirkerei und Strickerei Technik*, waarin vermeld wordt, "... dat rond 1500 een Belgische houtsnijder de handwerkende Moeder Gods een sprangraam in de handen geeft, mag beslist aanduiden, dat deze handvaardigheid in de late middeleeuwen algemeen bekend en niet gering geacht werd ..."

Tentoonstelling het begin

Oud-hoofdman Toon Versmissen bewaarde op zolder veel gildespullen. De vier oude sjerpen werden voor de districtsgildegeldag (district Zuid van de kring Kempenland) weer voor de dag gehaald om opnieuw tentoongesteld te worden.

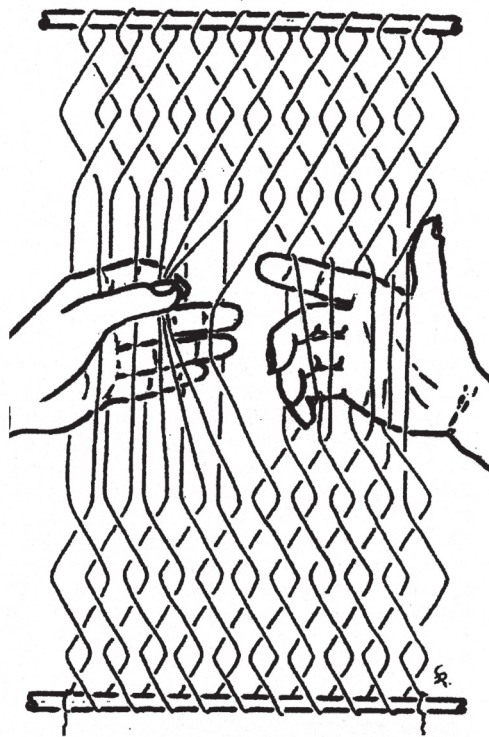
Onder de bezoekers waren ook burgemeester Haas van Valkenswaard en Johan Oomen, voorzitter van de Bond van Schuttersgilden Kempenland. Haas was zeer geïnteresseerd, Johan Oomen wist wat er naast de ouderdom zo bijzonder was aan deze sjerpen: de vlechttechniek.

Sprang-techniek

Oomen had een studie gemaakt van dit soort vlechtwerk. Deze techniek is eeuwenoud en - in tegenstelling tot de weeftechniek - tegenwoordig praktisch vergeten. Een breekpunt is volgens zijn onderzoek geweest: de industriële revolutie, eind 19e eeuw. De weeftechniek met het systeem van schering en inslag (langs- en dwarsdraden) bleek veel gemakkelijker in te passen in de industriële produktiemethoden en verdrong de vlechttechniek.

De waardering voor de kunstzinnige vlechttechniek bleef bestaan, maar steeds minder mensen beheersten de kunst. Deze komt er - heel in het kort - op neer, dat er alleen met vertikale langsdraden gewerkt wordt, die om elkaar heen gevlochten worden. Door meer of minder draden tegelijk te gebruiken ontstaan er motieven en afbeeldingen. Vanaf het begin zitten de uiteinden van de draden vast op hun plaats. Daardoor ontstaat een dubbel spiegelbeeld: voor en achter, boven en onder. Het vergt veel concentratie van de maker/maakster om het patroon vast te houden en te zorgen, dat de draden tijdens het werk niet losschieten.

Prins Willem II droeg een gerepareerde sjerp?

Coby Reijnders vond in het *Algemeen Dagblad* van 22 november 1986 een artikel en schrijft aan de hand daarvan op 31 oktober 2002 het volgende.

"Ook is er de geschiedenis van prins Willem II die in 1839 naar Brussel reisde om de opstandige Belgen over te halen, zich niet van Nederland af te scheiden. Dit lukte niet en de prins moest vluchten. Een voerman op een mallejan hielp hem ontsnappen naar Zeeuws Vlaanderen. In Axel aangekomen gaf de prins, als dank, zijn zeer waardevolle sjerp cadeau aan de voerman. Als de man geld nodig had, kon hij de sjerp inleveren bij het Koninklijk Huis, hij zou er dan veel geld voor krijgen. Deze sjerp bevindt zich nu nog in het Streekmuseum in Axel. Een aardig detail is, dat deze sjerp een grote restauratie vertoont, dat wil zeggen, dat Prins Willem II een gerepareerde sjerp droeg. Voor mij een teken, dat ook toen de waarde van een sjerp erg groot was."

Tentoonstelling het begin

Van de vier sjerpen verkeerden er twee nog in redelijke staat. De beide andere waren nog erger dan tot op de draad versleten. Er waren letterlijk gaten in gevallen en niet zo'n kleine ook. Zouden die nog gerestaureerd kunnen worden en was er geld om dat te laten uitvoeren?

Zelf aan dit karwei beginnen is nooit een optie geweest binnen het gilde. Dit was werk voor een specialist(e). Oomen kon nog maar één persoon noemen binnen Nederland, die de restauratie zou kunnen uitvoeren: mevrouw Coby Reijnders-Baas in Heemskerk. Burgemeester Haas kon van de zijde van de gemeente geen financiële toezeggingen doen, maar wel beloven, dat hij zou helpen om de juiste wegen te vinden. Daarmee was het plan geboren.

Aan het werk

Door de dood van Toon Versmissen in het najaar van 2001 duurde het even, maar begin 2002 nam tweede hoofdman Harrie Rijkers contact op met mevrouw Reijnders. Zij had belangstelling en kwam naar Borkel om het karwei in oenschouw te nemen.

Het herstel zou heel wat uren kosten, zo'n 100 uur per sjerp, en dan zouden er ook nog maatregelen getroffen moeten worden om ze voor de toekomst optimaal te bewaren. Elk exemplaar moest dan heel secuur op een ondergrond bevestigd worden: opnieuw 15 uur per stuk. Een hele investering in tijd en geld en dat voor een gilde, dat ook niet echt bulkte van dat laatste. Hier lag een taak voor sponsors.

Het Anjerfonds Noord-Brabant - zoals het Cultuurfonds toen nog heette - en de Rabobank tekenden voor het grootste deel van de nodige bedragen, andere bedrijven, organisaties en particulieren brachten de rest bijeen.

In september begon Coby Reijnders. Stukje bij beetje kwam het beeld terug. Hooguit 2,5 uur per dag was dit intensieve werk met een grote loep vol te houden. In mei 2003 kon ze het gilde berichten, dat het voltooid was, dat de sjerpen weer toonbaar en tentoonstelbaar waren. Verder had ze enige historische achtergronden en informatie over de toegepaste techniek op papier gezet en aangegeven, hoe de sjerpen behandeld en geconserveerd dienen te worden.

Presentatie

Tijdens de viering van de patroonsdag 2003 hingen de sjerpen voor het eerst weer in het gildehuis voor eenieder zichtbaar. Hoofdman Harrie Goossens - na het overlijden van Toon Versmissen bekleedde hij deze functie opnieuw, totdat hij door Bert Jansen werd opgevolgd - had ze even

tevoren officieel uit handen van mevrouw Reijnders terug mogen ontvangen.

En nu?

Het opnieuw in gebruik nemen van de sjerpen kon men gevoelig vergeten, ook na een eventuele restauratie. De vezels waren te ver heen om nog in weer en wind gedragen te worden. Bovendien zouden de dragers ervan met zo'n kostbare (qua techniek en geïnvesteerde middelen) attributen niet meer echt onbekommerd over straat kunnen lopen. Ze worden zorgvuldig bewaard. Nu wel voor de eeuwigheid? De huidige deken schrijver Lucas Compen formuleert: "We moeten zorgvuldig omgaan met de voorwerpen en eigenlijk alles van de guld. We moeten het bewaren voor het nageslacht, ja zelfs: de nageslachten".

Coby Reijnders-Baas presenteert gerestaureerde sjerpen.

Ook vroeger al moeilijk verkrijgbaar ...

Dan is er het verhaal van de Turkse sjerpen. In 1641 bestelde een Turkse prins sprangsjerpen in Istanbul.

Er waren moeilijkheden met de bestelling, want "... de oude vrouw die weet hoe ze gemaakt moesten worden, is erg zwak en kan ieder moment overlijden ..."

PELGRIMAGE NAAR IERLAND MET MEER DAN 400 DEELNEMERS

Reportage

Op zondag 25 april vertrokken met 9 bussen zo'n 400 gildeleden en gildesvrienden naar Ierland, een dag later gevolgd door enkelen die ervoor hadden gekozen de oversteek met het vliegtuig te maken. Het waarom om deel te nemen aan deze pelgrimage is voor de deelnemers verschillend. Wat wel opvalt is dat zeker zo'n 70% van de deelnemers eerder een "gilde"-pelgrimage hebben meegeemaakt. Het was voor de Stichting Pelgrimage inmiddels de 5e reis die georganiseerd werd.

door René van Hal

Eerder werden al Portugal, Spanje, Polen en Italië bezocht. Nu werd een reis gemaakt naar de roots van het christendom in West-Europa met als een van de voorvechters Sint Patrick. Gezocht werd naar zijn voetsporen, naar zijn ervaringen bij zijn reizen door Ierland in het begin van de 5e eeuw. De Stichting Pelgrimage had weer gezocht naar een mooi evenwicht tussen een pelgrimstocht op zoek naar de christelijke boodschap, een reis naar de mooie plekjes op deze aarde en de sfeer van gemeenschapszin en broederschap die onlosmakelijk met de gilden is verbonden.

Het werd een bijzondere pelgrimage, die op verschillende onderdelen weer afweek van de voorgaande reizen. Een aantal dingen zijn hetzelfde gebleven, de broederschap stond heel centraal en ook de vieringen waarin de gildeleden zich met hun gebruiken en tradities konden presenteren.

Kennismaken

De eerste dagen waren met name ingeruimd om de omgeving te verkennen. Een bezoek aan Londen, een tocht door Wales en een rondtoer door Zuid-Ierland stonden op het programma. Uniek waren de momenten dat alle deel-

nemers gezamenlijk de overtocht maakten. Vele mogelijkheden waren er dan voor contact tussen de reizigers en voor velen "oude" bekenden. Er waren 2 bootreizen van ruim 3,5 uur over resp. de Noordzee en de Ierse Zee. Het water was rustig en daardoor was de overtocht een verademing. In Ierland ervoerden de pelgrims de rust en kwamen erachter wat dit betekent voor het dagelijks leven. Indrukwekkend was het rijden van de bekende Ring of Kerry en het bezoek aan de Cliffs of Moher, die boven de rustige zee uitstaken. Onderweg werden de reizigers beloofd met een veelheid aan beelden van Sint Patrick en Maria. De eerste dag dat de pelgrims in contact kwamen met Sint Patrick was bij het bezoek aan Crough Patrick, alwaar hij 1600 jaar geleden volgens de legende Ierland had verlost van een slangenplaag.

Gildevieringen

Het algemene thema van de pelgrimstocht was "een mens te zijn op aarde" waarbij aandacht bestond voor het voorrecht om een mens te mogen zijn. De 2 vieringen waarin de gildeleden zich konden presenteren met hun gebruiken en tradities sloten daar goed op aan. Op zaterdag 1 mei was de eerste viering en wel in de Basiliek in Knock, een Mariabedevaartplaats. In 1879, precies 125 jaar geleden verscheen Maria daar tezamen met Jozef en de evangelist Joannes. Na een korte rondgang door de heiligdommen werd de eucharistie gevierd met als thema "God zij dank". Pastoor Spijkers uit Oirschot ging hier in zijn overweging uitgebreid op in. Aan het begin van de viering werden de pelgrims welkom geheten door Monseigneur Quinn, de prefect van deze bedevaartplaats. Hem werd na afloop een vendelgroet gebracht door de meegerisde vendeliers daarbij muzikaal ondersteund door tamboers en bazuin-

blazers. Met een groepsfoto voor de basiliek werd deze plechtigheid afgesloten.

Gastvrij

Op dinsdag 4 mei werd in Dublin stil gestaan in de speciale viering bij de "vrede". Pater Frank Dirven uit Eindhoven daagde de aanwezigen uit om zelf vrede uit te stralen en in gang te zetten in de lijn van de "Prins van de Vrede", Jezus. De kathedraal waarin de viering plaats vond om 9.00 uur bood de pelgrims meer sfeer en mogelijkheden voor saamhorigheid. Juist deze viering werd als zeer inspirerend en onvergetelijk ervaren. Beide vieringen hadden een eigen karakter en waren goed voorbereid. Ook de door de gastheren geboden gastvrijheid gaf de organisatie de mogelijkheid een eigen invulling te geven aan deze viering. Bijzonder was in Dublin dat na afloop de pelgrims voor een kopje koffie of thee waren uitgenodigd op het tegenover de kathedraal gelegen Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Zelfs de Nederlandse vlag hing in top. Ierland een uitermate gastvrij land.

Ook de terugreis verliep zonder problemen. Op 4 mei waren de pelgrims ook in de gelegenheid zelf Dublin te verkennen. Dat was ook het eerste moment dat er een bui regen viel, die echter weinig invloed meer had op de sfeer binnen de groep. Het afscheidsdiner in Rotterdam voor alle pelgrims die met de bus de pelgrimsreis hadden afgelegd besloot deze pelgrimage naar Ierland.

De boodschap

Wat biedt deze pelgrimage nou boven een reguliere rondreis door Ierland. Daar is niet zo makkelijk een antwoord op te geven. De sfeer rondom het op reis zijn met bekenden, het gildegevoel op verschillende momenten maakt dat een pelgrimage zich onderscheidt. Opvallend is wel dat de gemiddelde leeftijd best wel

hoog is en dat er maar een beperkt aantal jonge gildeleden meereizen. Verder voelen ook niet-gildeleden zich bij de groep zeer thuis. In de bussen is trouwens aandacht besteed aan het gildewezen in Nederland en het belang ervan voor de toekomst. Juist de gilden bieden een mogelijkheid voor het neerzetten van normen en waarden in Nederland.

Waar de volgende pelgrimage heen gaat is op dit moment niet bekend. Dat er een volgende komt is gezien de vele spontane positieve reacties wel duidelijk. Ook dan zullen de gebruiken en tradities van de gilden weer zichtbaar zijn.

PROVINCIALE DODENHER- DENKING EN DE GILDEN

Interview

Peter Nijssen, jaargang 1928, alweer zo'n 10 jaar ("Ik houd dat niet zo precies bij") voorzitter van de Stichting Herdenking Brabants Gesneuvelden, daarvoor geruime tijd bestuurslid, kan zich de dodenherdenking niet voorstellen zonder de gilden. Vanaf het begin zijn ze erbij geweest en hebben ze een bijdrage geleverd. Ze zijn niet weg te denken van de provinciale herdenking. Zonder de gilden ...

Door Ad Dams

In zijn welkomswoord - en ook verder tijdens de provinciale dodenherdenking van de Brabantse gesneuvelden - noemt Peter Nijssen de aanwezige gilden. Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst op 4 mei in de parochiekerk van Waalre en bij de daarop aansluitende kranslegging in het provinciale herdenkingsmonument. Hij mag dan - naast de nabestaanden van de gesneuvelden - vertegenwoordigers begroeten van de Nederlandse regering, die van de geallieerden uit de tijd van de Tweede Wereldoorlog, van hun huidige legermachten en zelfs een enkele keer die van de voormalige tegenstanders. De Bisschop van Den Bosch is steevast aanwezig, de Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant ook, de scouting draagt de talrijke kransen. En de gilden ...?

Eerste dodenherdenking

De eerste herdenking vond plaats in september 1944, toen Brabant in een rap tempo bevrijd raakte, terwijl aan de noordgrens de strijd nog volop woedde en de rest van het koninkrijk der Nederlanden een moeilijke tijd tegemoet ging. Binnen een kring van intellectuelen was bedacht, dat het in de oorlogsjaren gerestaureerde oude kerkje van Waalre een herdenkingsmonument van de Brabantse gesneuvelden moest worden. Als kerkgebouw was het immers niet meer nodig, het dorpje had sinds 1926 een 'nieuwe' en voldoende grote kerk. Aan het gebouw met de zware toren uit de traditie van 'de Kempische gothiek' hing een geschiedenis, die volgens bronnen terugging tot de tijd van de heilige Willibrordus, patroon van de Nederlanden en trouwens ook van het oudste Waalrese gilde. Een goede plaats dus, om al diegenen te herdenken, die in het recente verleden hun leven hadden moeten en willen riskeren en zelfs offeren voor de vrijheid van onze (Brabantse) mensen.

Na de capitulatie werd 5 mei als bevrijdingsdag gevierd en werd de dodenherdenking vastgelegd op 4 mei, landelijk. De Brabantse dodenherdenking schoof mee op. Op 4 mei 2004 gebeurde dat voor de 60e keer.

Anders

In veel (steeds meer?) steden en dorpen wordt op 4 mei een dodenherdenking gehouden, maar een provinciale ...?

Noord-Brabant lijkt de enige provincie te zijn met een provinciale herdenking. Misschien is Brabant dan toch anders, is er een breder gevoel van saamhorigheid dan in ander provincies?

In het kerkje hangen de rouwborden, waarop de namen van in de Tweede Wereldoorlog gesneuvelde Brabantse soldaten in eikenhout gebeiteld staan. Later zijn daaraan toegevoegd die van Brabantse gesneuvelden tijdens latere vredesmissies elders in de wereld en van erkende (burger)verzetsstrijders. Brabanters, die met elkaar gemeen hebben, dat zij het uiterste offer gebracht hebben in de strijd om de vrijheid en onafhankelijkheid. De koppeling aan de bevrijding van Nederland in 1945 blijft bestaan, maar het is geen exclusief militair eerbetoon (meer).

Voor wie (1)

Met stille trom komen de gildebreders en -zusters de kerk in en zoeken een plaatsje vooraan rechts op gereserveerde stoelen en banken. De scouting doet aan de linkerkant hetzelfde. De hoofdvandels wachten achterin, totdat ze zich halverwege de plechtigheid opstellen achter de standaard van de stoottroepen op het priesterkoor.

Vaandels bepalen zacht wiegend het beeld, omringd door mensen in uniform. Uniformen, maar wel zeer uiteenlopende. Prominent aanwezig, kleurrijk. Mensen spreken hun boodschap uit, hun boodschap aan elkaar en de andere aanwezigen, misschien zelfs aan zichzelf. Opofferingsgezindheid is een groot goed, dienstbaarheid aan elkaar, ook als dat offers kost. Vertrouwen op elkaars inzet, steunen en gesteund worden, ook of zelfs zeker, als dat pijn betekent.

Kameraden en nabestaanden van de gevallen uit de jaren '40-'45 van de vorige eeuw zijn er steeds minder bij. Elk jaar minder, maar de kerk zit elk jaar vol. Gedachten zijn niet te lezen, het is stil, er hangt een zware, welhaast spannende, atmosfeer. Plechtig, je voelt de doden meekijken.

Voor wie (2)

Als de nabestaanden van de in de Tweede Wereldoorlog gesneuvelden zelf niet meer kunnen komen, heeft zo'n herdenking dan nog voldoende zin? Hoe lang ga je ermee door en waarom?

Peter Nijssen heeft de Tweede Wereldoorlog bewust meegemaakt, heeft zelf geen militair verleden ('broederdienst', genoeg oudere broers), wel in Engeland gewoond als onderdeel van zijn studie van de Engelse taal (MO-A en -B, een kleine 40 jaar leraar Engels aan het GLE, Gemeentelijk Lyceum Eindhoven), vandaar ook zijn opvallend goede uitspraak bij het begroeten van de geallieerde gasten, stelt vast, dat de moderne doorsnee-Nederlander over weinig historisch besef beschikt. Britten, ook jongere, bijvoorbeeld hebben dat veel sterker, zien nog steeds een persoonlijke verantwoordelijkheid voor een democratisch geordende samenleving. Dat besef zou best wel wat vergroot mogen worden. Deze herdenking kan daaraan bijdragen.

Geen automatisme

Herdenken van mensen mag geen automatisme worden. De Stichting Herdenking Brabants Gesneuvelden werkt wel volgens een beproefd draaiboek, maar zit daar niet aan vastgeroest. Naast terugkijken naar het Europa van 60 jaar geleden is er plaats voor een blik vooruit, de toekomst van een Europa met nu 25 staten, met wie 'wij' in het verleden in de meeste gevallen wel eens op leven en dood gevochten hebben. Een brief van een 20-jarige aan zijn ouders, luttele uren voor zijn dood voor het vuurpeleton geschreven, voorgelezen door een familielid voor een volle, maar doodstille kerk, tekent een tijd en een mens in omstandigheden die we nooit meer willen meemaken. Die brief zegt alles over de jongen. Alles wat hij in zijn laatste uren nog aan zijn ouders wil zeggen. Niet voor ons bedoeld. Hij kon zich ook

niet voorstellen, dat wij 60 jaar later zijn afscheidsbrief aan zijn ouders zouden horen voorlezen. Moet of mag je zo'n brief dan wel laten voorlezen bij de herdenking van diegenen, die hun leven verloren in de strijd voor een rechtvaardige vrijheid?

Peter Nijssen

Doen of niet doen

Peter Nijssen heeft getwijfeld: de familie was het ermee eens, een familielid wilde de brief wel voorlezen, maar het was toch wel erg persoonlijk bij zo'n herdenking. Komt dat niet over als zucht naar sensatie? Een eigentijdse manier om het programma van de herdenking 'heftiger' te maken? Spelen op de gevoelens van de deelnemers aan de herdenking? De afscheidsbrief is voorgelezen. En dat was goed. Het was maar een klein deeltje

van de grote geschiedenis. Min of meer toevallig kennen we dit deeltje nu, maar zo zijn er veel deeltjes, die mensen meegemaakt hebben. Samen vormen ze de geschiedenis, onze geschiedenis. We hebben ze nodig om die te kennen en te begrijpen. Anders wordt die zo snel vergeten en maken we dezelfde fout opnieuw ...

Gilden overbruggen generaties

Het gesprek loopt uit. De kransen die door die-of-die gelegd zijn namens die-of-die komen niet meer aan de orde. De afzetting van het centrum door politie en marechaussee, de veiligheidsmaatregelen in verband met terrorismegevoelige gasten, de ere-wacht bij het provinciale monument door leden van de Nationale Reserve, de koffie na afloop met alle gasten en deelnemers, het zijn onderdelen van het programma, niets meer en niets minder. De intentie is duidelijk geworden: op deze of enige manier moeten wij ons ervan bewust zijn, dat het Europa van nu niet zomaar uit de lucht is komen vallen en ook geen kassakoopte in het grootwarenhuis is geweest Gilden dragen dat besef uit, met hun aanwezigheid, vertoon en deelname. En dat laatste in meer dan één betekenis van het woord ...

Gilden dragen geschiedenis mee, herinneren aan een cultuur, een Brabantse cultuur met kenmerken, die in de huidige tijd min of meer bewust gemist worden. Aandacht, zorg, mee-leven en mee-lijden voor en met elkaar, een onderlinge band, een gezamenlijk gezicht. De hoofdvaandels en zwaaiendels worden meegedragen in de optocht naar 'de oude kerk', het herdenkingsmonument met het graf van 'de Brabantse soldaat', zilver trekt de aandacht van de mensen langs de korte route, oogcontact en een opgestoken handje, een knikje of een snelle glimlach. De vaandels vertellen, beelden uit, waarvoor mensen zich ingezet hebben.

FEDERATIE-NIEUWS

Federatieve Agenda

De federatieve agenda, zoals die meestal op de achterzijde van de Gildetrom wordt gepubliceerd, is altijd een overzicht van de op de kopijsluitingsdatum bekende data. Na die datum ingediende wijzigingen en nieuwe data kunnen uiteraard pas worden meegenomen in een opvolgende uitgave.

Uw verhaal in de Gildetrom?
Zie vademecum pagina FA/36.

Work-shop bazuinblazen

De commissie Trommen en Bazuinblazen Kring Maasland houdt op 13 november 2004 een work-shop bazuinblazen. Inlichtingen: P. van Abeelen, telefoon 0411-621868 e-mail: piet.van.abeelen@zonnet.nl

NBFS-toernooi geweerschieten op 5 september 2004

Dit vindt plaats bij het St.-Martinusgilde Luyksgestel. Omdat de laatste jaren het aantal deelnemers danig is geslonken wordt nog eens een oproep gedaan aan de geweerschutters tot deelname. Het sportieve doel van dit toernooi kan alleen verhoogd worden door méér deelnemers. Er zal ook geschoten worden met viertallen en het zwaargeweerd. De organisatie is in prima handen, de locatie is prima evenals het prijzenpakket. Daarom, laat één van de elementaire gildenactiviteiten hoogtij vieren op 5 september a.s. in Luyksgestel. Geef u op !!

Website

Dat onze website in trek is blijkt wel. In de laatste 12 maanden werd de website 240.391 maal bezocht.
Uit de Algemene Vergadering 13 april 2004

Kostumering bij gildenwedstrijden

Het tenue kan per discipline verschillen. Het dient wel gildenwaardig, herkenbaar en voor groepen uniform te zijn. Bij de prijsuitreiking dient men in volledig gildentenu te verschijnen. Reclame op de shirts wordt niet geaccepteerd.

Onderscheidingen

De richtlijnen zoals vermeld in het vademecum op pagina RL/56 blijven gehandhaafd.

(Her)benoemingen

De federatievoorzitter Tom van der Weijden, de 2e afg. Land van Cuijk, Evert Vos en 1e afg. Peelland, Loek Swinkels werden herbenoemd.

Tot nieuwe voorzitters van de schietcommissie sectie geweer en standaardrijden werden respectievelijk benoemd Frans Vriens en Frans Konings.

OPROEP NBFS KAMPIOENSCHAP GEWEERSCHIETEN

Op zondag 5 september 2004 wordt het jaarlijks NBFS Kampioenschap Geweerschieten gehouden. Dit jaar zal dat georganiseerd worden door Sint Martinus in Luyksgestel. Binnenkort zullen alle geweerschietende gilden een uitnodiging ontvangen. Helaas is de laatste jaren de belangstelling zeer matig voor dit toernooi. In 2003 waren er maar elf korpsen.

Als nieuwe voorzitter van de Federatieve schietcommissie, sectie geweer, wil ik via deze oproep alle schutters van de Noord Brabantse Federatie van Schuttersgilden van harte uitnodigen om op 5 september naar Luyksgestel te komen. Tijdens diverse gesprekken met gildebreders en commissieleden - en zelfs een enquête - is geen echte verklaring gevonden voor de reden van de matige belangstelling. Verplicht dragen van gildekleding, verkeerde datum, drukke agenda, organisatie zijn allemaal wel opmerkingen maar geen echte oorzaak van de matige animo. Volgens mij persoonlijk is het veel meer een imago probleem, gecreëerd vanuit het verleden. Het leeft niet onder de schutters. We willen daarin gaarne verandering brengen. Aan de organisatie, de locatie en het prijzenpakket in Luyksgestel zal het niet liggen. In 2003 waren er elf korpsen en dus ook elf verschillende gilden aanwezig. Deze zijn al jaren dezelfde. Dit geeft voor deze korpsen ook sportief gezien weinig voldoening.

Met deze oproep wil ik proberen om meer schutters naar Luyksgestel te krijgen. Ik heb alle twaalf commissie leden van de Federatieve schietcommissie gevraagd om te zorgen dat ze op die dag aanwezig zijn met minimaal een korps uit hun eigen omgeving. Verder daag ik alle zes de Kringbesturen uit om te promoten dat ze minimaal een korps naar dit toernooi afvaardigen. Ook de Federatie Voorzitter, de heer Ton van der Weijden, of zijn afgevaardigde vraag ik dat hij minimaal een korps via carpooling mee naar Luyksgestel brengt. Met een stukje extra publiciteit via de Gildetrom en de website van de NBFS moet het dan toch lukken om met een groot aantal schutters in Luyksgestel aanwezig te zijn. Samengevat, kom ik op dertig korpsen. De elf uit 2003. De twaalf vanuit mijn eigen commissie. Zes uit de kringen en één via het Federatiebestuur. Als we samen de schouders er onder zetten moet het lukken om het NBFS Kampioenschap Geweerschieten voor de toekomst veilig te stellen.

Frans Vriens
Voorzitter Schietcommissie NBFS, Sectie geweer

GILDETROM-DVD AANGEBODEN AAN NBFS

Een eerste exemplaar aanbieden aan de Commissaris van de Koningin is één ding, maar welk exemplaar is dan bestemd voor de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden? Voor deze gelegenheid was er een dubbel eerste exemplaar gevonden, waarvan de tweede helft enkele minuten later aangeboden werd aan de delegatie van het NBFS-bestuur. Op 22 december 2003, in de hal van het provinciehuis nam voorzitter Tom van der Weijden dit in ontvangst uit handen van Ko op 't Hof, voorzitter van de Stichting De Gildetrom.

v.l.n.r.: Ko op 't Hof en Tom v.d. Weijden

AFSCHEID PIET VIS UIT BESTUUR STICHTING DE GILDETROM

Een rooster van aftreden is een manier om te zorgen voor nieuw bloed, nieuwe mensen, aanvoer van nieuwe energie voor de realisering van het gestelde doel van een vereniging of stichting. Soms laat het rooster een onbeperkt repeteren van termijnen toe, soms ook niet. Piet Vis (gilde Sint Antonius en Sint Martinus Cuijk) heeft 12 jaar zijn steentje bijgedragen binnen het bestuur van De Gildetrom als vertegenwoordiger van het Land van Cuijk. Naast algemene bestuurstaken nam hij de archivering voor zijn rekening, maar ook voor incidentele gevallen konden bestuur en redactie steeds een beroep op hem doen. Tijdens de extra-vergadering van 7 mei is op gepaste manier afscheid van hem genomen. Zijn opvolger als vertegenwoordiger van het Land van Cuijk is Wout Heessen (gilde St. Barbara, Ravenstein).

Voorzitter Ko op 't Hof neemt met een handdruk en 'de envelop' afscheid van Piet Vis (l.)

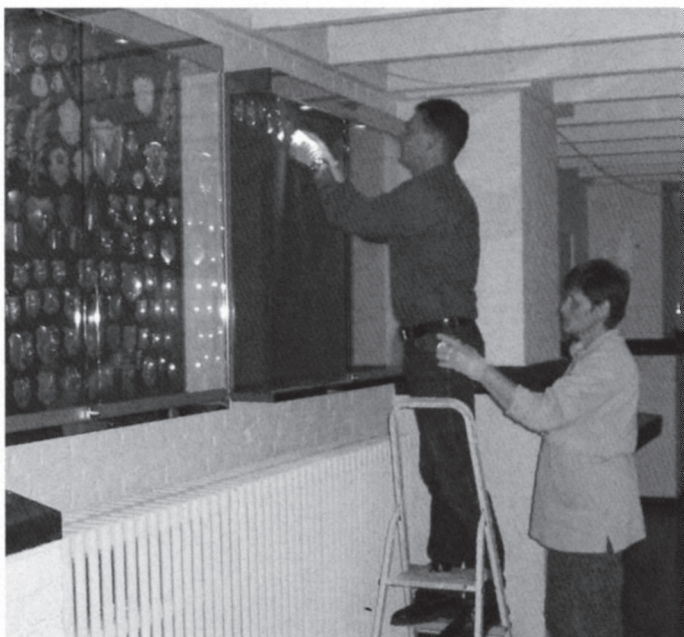
Gildezilver verfraait Verzorgingscentrum

Op 23 april 2004, de patroonsdag van Sint Joris, heeft het gelijknamige Oirschotse gilde zijn verzameling zilveren prijzenschilden in bruikleen aan het Verzorgingscentrum Sint Joris gegeven. Een tweetal vitrines met oude vaandels werd al enkele jaren geleden in het verzorgingscentrum opgehangen. Het gilde heeft voor de verzameling schilden vier nieuwe glazen vitrines laten maken.

Toen in 2000 het Streekarchief van Oirschot naar Eindhoven verhuisde en het gilde resoluut besloten had, dat zijn bezittingen koste wat kost in Oirschot moesten blijven, moest uitgezien worden naar een verantwoorde nieuwe opslag. Aan het verzoek van het gilde om de twee vitrines met oude vaandels in verzorgingscentrum Sint Joris op te hangen werd door de toenmalige directie onmiddellijk gehoor gegeven. De vitrines kregen een ereplaats. Ze werden in de gang aan de muur van de kapel opgehangen. Een standaardvaandel uit 1889, en prachtig geconserveerde vaandels uit 1844 en 1914 en een ongedateerd medaillon verfraaien sinds 2000 de toegang tot de kapel. Een vaandel uit 1969, vervaardigd door de zogenaamde Duitse nonnen uit Aarle-Rixtel, en een paar oude sjerpen, waaronder een vlechtwerksjerp uit het begin van de vorige eeuw, konden eveneens door opslag in het verzorgingscentrum voor Oirschot worden behouden.

Behoud van attributen en documenten voor ons nageslacht is voor gilde-archivarissen een constante zorg. Men streeft naar een verantwoorde opslag onder optimale condities en bij voorkeur in eigen beheer, dicht bij huis en zichtbaar en toegankelijk voor iedereen. Vaak ontstaan er door deze wensen conflicten en moeten er concessies gedaan worden. Zo werd het Sint-Jorisgilde onlangs nog geconfronteerd met een verbouwing en modernisering van zijn gildehuis. Als gevolg van deze verbouwing was er geen plaats meer voor de meer dan 450 prijzenschilden in het gildehuis. Gelukkig bood de directie van Verzorgingscentrum Sint Joris andermaal de gelegenheid deze grote collectie schilden op een voor het gilde acceptabele wijze tentoon te stellen. Ze zijn dan wel niet meer zo dicht bij huis, maar blijven gelukkig in Oirschot en zijn voor een groot publiek te bezichtigen. Vier nieuwe glazen vitrines werden door het gilde aangeschaft en er werd geïdentificeerd en geïnventariseerd.

Na een plechtige Eucharistieviering op 23 april in de kapel van het Verzorgingscentrum ter ere van de patroonsdag van Sint Joris, waaraan het gilde al tientallen jaren zijn medewerking verleent, werden de vitrines onthuld.

Gildebroeder en gildezuster bezig met inrichten vitrines

40-jarig gildepaar in Hilvarenbeek

Op de statiedag van gilde Sint Sebastiaan uit Hilvarenbeek, die op 20 januari 2004 werd gehouden, kreeg het gildepaar Annie en Sjaak Timmermans de kringonderscheiding uitgereikt door kringvoorzitter Hans Schreuder voor het 40-jarig lidmaatschap. Op dezelfde dag werd ook gildezuster Mien Boers-van Gestel gehuldigd, die ook dit jubileum vierde.

Annie en Sjaak Timmermans

Jubilarissen bij gilde Sint Willibrordus te Casteren

Op de jaarlijkse teeravond van het gilde Sint Willibrordus te Casteren werd aan Mart van de Ven en Jan van der Aa een kringonderscheiding uitgereikt vanwege het feit dat beide 40 jaar lid waren van het gilde. Beide gildebroeders zijn trouwe leden en ontbreken dan ook bijna nooit op een gildefeest of een verbroedering. Jan van der Aa is jarenlang actief geweest als handboogschutter, en Mart van de Ven heeft de laatste 12 jaar de taak van hoofdman vervuld.

V.l.n.r.: Jan van der Aa, Maria van de Ven, Mart van de Ven en Grard Liebrechts.

Drie jubilerende gildebroeders bij Sint Brigida

Het Neterselse Sint Brigidagilde heeft op 7 februari 2004 de patroonsdag van Sint Brigida gevierd. Tijdens de feestavond werden drie jubilarissen gehuldigd.

Als eerste was Wim Kraayvanger aan de beurt, die 40 jaar lid is van het gilde. Wim schoot zich op 25-jarige leeftijd in 1967 tot koning. Tot op heden is hij hiermee de jongste koning, die het gilde heeft gehad. Hij is een actieve kruisboogschutter en heeft al 12 jaar zitting in de schietcommissie. Vanwege zijn 40-jarig lidmaatschap kreeg hij de kringonderscheiding opgespeld door de heer J. van Riel, ondervoorzitter van de kring Kwartier van Oirschot. Vanwege zijn vele verdiensten bij het gilde kreeg de jubilaris uit handen van hoofdman Frans Waalen de zilveren Sint Brigida opgespeld. Ook zijn vrouw Dien die actief is bij het gilde als bazuinblazer werd met een bloemetje in de hulde betrokken.

Daarna was het de beurt aan Toon Huybregts vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Bij speciale gelegenheden van het gilde

is Toon altijd aanwezig. Ook is hij actief als kruisboogschutter. Na de lovende woorden van de hoofdman werd hem namens het gilde de zilveren Sint Brigidaspeld uitgereikt. Ook zijn vrouw Els werd met een bloemetje in de hulde betrokken. Als laatste werd Toon Hendriks gehuldigd. Toon heeft al 25 jaar zitting in de overheid als dekenschrijver. Ook verricht hij het werk van de schatbewaarder (penningmeester). In de 45 jaar dat Toon al lid is was hij ook drie jaar koning van het gilde. Hij haalt ook al 25 jaar elke maand oud papier mee op. Alle activiteiten die het gilde jaarlijks heeft kan men terugvinden in het jaarverslag waar Toon ook heel veel uren insteekt. Ook is hij actief als kruisboogschutter en vendelier. De lovende woorden die de hoofdman tot hem richtte waren dan ook op zijn plaats. Voor zijn vele verdiensten voor het gilde werd Toon verrast met een tinnen bord met inscriptie. Ook zijn vrouw Anneke die nauw betrokken is bij het gilde werd in de bloemetjes gezet. Zij verzorgt o.a. de kleding, attributen, fotoalbums en de kantineverzorging bij het gilde. Na de huldiging kregen de jubilarissen een muzikale hulde door de tamboers en bazuinblazers. Gildebroeder Harrie Bruurs bracht voor hen nog een mooie voordracht.

Een nieuwe beschermheer geïnstalleerd in Goirle

Wim Kraayvanger, Toon Hendriks en Toon Huybregts

Nieuwe beschermheer bij Sint Mauritiusgilde

Met het overlijden van Jan Mes heeft het gilde Sint Mauritius ook zijn beschermheer verloren. Na rijp beraad is aan Piet van den Dobbelsesteen gevraagd, die taak op zich te nemen. Hij heeft dat met de nodige vragen, of hij wel de geschikte persoon is, en in alle bescheidenheid aanvaard. Op 7 maart zegende pastor P. Janssen, aan het einde van een Eucharistieviering het nieuwe schild in met de volgende woorden en gebed: "God, vandaag neemt Piet van den Dobbelsesteen de taak van beschermheer van het gilde Sint Mauritius op zich. Zegen hem en in hem het gilde met wijsheid om samen met zijn medebroeders en -zusters te bouwen aan een wereld van vrede en eenheid Uw rijk van trouw, een nieuwe morgen."

Een oude traditie is dat een gilde een beschermheer of -vrouw heeft. Vroeger was dat vooral iemand die vermogend was en met name bij financiële problemen van het gilde kon bijspringen.

Tegenwoordig ligt het accent meer op de broederschap. Een beschermheer is een wijze mens, die de traditie bewaakt, maar altijd in het perspectief van nu. Hij of zij probeert de broeder- en zusterschap te bevorderen, staat het gilde met raad en daad terzijde. Beschermheer zijn is dus geen erebaan, maar een serieuze verantwoordelijkheid.

Hierna hingen hoofdman J. v.d. Louw en koning M. Backx het schild om de schouders van beschermheer P.v.d. Dobbelsesteen.

Hoofdman schiet koning in Casteren

Op kermis maandag 29 september 2003 werd in Casteren het drie jaarlijkse koningschieten gehouden bij gilde Sint Willibrordus te Casteren. Er werd geschoten om de koningstitel met 7 gildebroeders. Burgemeester S.P. Grem en pastoor F. Lemmens losten namens de wereldlijke en geestelijke overheid de eerste schoten. Hierna volgden oud-koning Jan Daemen en de andere deelnemers in volgorde van loting. Dat er goed werd geschoten bleek wel achteraf toen een fikse blok lood in de vogel bleek te zitten. Bij het 87e schot werd de laatste splinter van de vogel naar beneden geschoten door Mart van de Ven, waardoor deze zich drie jaar koning mag noemen van het gilde Sint Willibrordus. Daar Mart van de Ven reeds 12 jaar hoofdman was van het gilde, moest hiervoor een nieuwe hoofdman worden gekozen. De nieuwe hoofdman werd Grard Liebrechts.

Koning Mart van de Ven en hoofdman Grard Liebrechts

Vendelwijding bij het H. Kruisgilde Gerwen

Omdat de bestaande vendels aan vernieuwing toe waren, en het vendelkorps intussen is uitgebreid met een zestal jeugdvendeliërs, heeft het H. Kruisgilde destijds besloten om nieuwe vendels voor zowel de senioren als de jeugdgroep aan te schaffen. De opdracht voor het vervaardigen hiervan werd gegund aan het in gildekringen bekende atelier van mevrouw Willigers uit Lierop. Het bestaande concept van vier groene velden op een rode achtergrond met daarin 4 korenschoven in geel is zoveel mogelijk gehandhaafd, waarbij de kleuren iets frisser zijn geworden en de gele korenschoven iets genuanceerder in beeld zijn gebracht. Op zondag 28 maart zijn de nieuwe vendels traditioneel gewijd tijdens de Eucharistieviering, waarbij bovendien een aantal nieuwe kruisbogen werd gezegend. In een toepasselijke toespraak benadrukte pastoor Groot nog eens de verbondenheid van de gilden met de Kerk en het in deze roerige tijden vreedzame karakter van de gilden, die weliswaar gebruik maken van wapens, echter niet om op elkaar maar met elkaar te schieten. Bij deze vendelwijding was ook een deputatie uitgenodigd van het St.-Antonius en Barbaragilde uit St. Michielsgestel, waarmee het H. Kruisgilde al enige tijd vriendschappelijke banden onderhoudt. Na de hernieuwing van de eed van trouw aan het Kerkelijk Gezag en een vendel hulde door de jeugdvendeliërs met hun nieuwe vendels, vertrok het gezelschap in optocht naar het Gildehuis aan het Lankveld, waar koffie, soep en broodjes in ruime mate aanwezig waren. Met de gildebreeders uit St. Michielsgestel werd daarna nog een schietwedstrijd gehouden en werden nog allerlei plezierige herinneringen uitgewisseld aan de gezamenlijke reis naar het Europees Koningschieten in Vöcklabrück in augustus 2003.

Pastoor Groot zegent de wapens

Wijding van de vendels

Bazuinblazer Prins van Krutjesgat

Harrie van Eck, bazuinblazer bij het St.-Catharinagilde in Son, was in de afgelopen carnavalsperiode de prins van Krutjesgat. Son en Breugel heet in die dagen Krutjesgat, krutjes zijn dennenappels. "Onze" prins Harrie heeft dat op een voortreffelijke manier gedaan, attent, welbespraakt, joviaal en alom aanwezig. De Krutjesrapers en het St. Catharinagilde hebben er samen alles aan gedaan om zijn regeerperiode extra glans te geven en dat is gelukt. Tijdens de zeer drukbezochte zittingsavonden, 4x 800 bezoekers en nog zo'n 400 tijdens de senioren middag, hebben zijn gasten kunnen genieten van een mooie intrade en een prachtig décor.

Prin Harrie met gevolg

Catharinagilde: een plaatje

Op het podium, in een lijst en voor een zwarte achtergrond, stonden de tamboers en bazuinblazers van het gilde en die verzorgden zijn opmars. Prins Harrie, staande in een grote trom gelijk aan de dieptrommen, werd naar het podium geduwd door de keizer en koning. Voorwaar een vorstelijk gezelschap. Verder werd hij begeleid door de vaandeldrager, de drager met de kruisboog, een aantal vendeliërs, de hoofman en een aantal gildebreeders. Op het podium blies de prins zijn partij mee. Tijdens de welkomswaarden werd de lijst in het décor geplaatst en op het prinselijk commando viel het zwarte doek en kwam een prachtig stilleven te voorschijn. Décor-ontwerper Piet van Rooij (zelf geen gildebroadter) deed zijn inspiratie op tijdens de pelgrimage naar Fatima en Santiago de Compostella waaraan hij vorig jaar, als vriend van het gilde deelnam. Ook tijdens de carnavalsviering in de kerk en tijdens de prinsreceptie waren de gildebroadters kleurrijk aanwezig. Deze presentatie van het gilde heeft veel waardering geogst en een aantal personen heeft al te kennen gegeven nader kennis te willen maken met de gebruikten van het gilde. Ook hebben er al een paar zich aangemeld om als tamboer of bazuinblazer actief lid te worden. Tevreden kijkt het gilde terug op een goede invulling, een mooie mix van de grote C van de Cultuur van het gilde wezen, het Brabantse cultureel erfgoed, en de Carnavals cultuur in het dorp Son. Op carnavals dinsdag was tamboer Jan Swinkels boerenbruidegom en ook daar was een delegatie van het St.-Catharinagilde aanwezig. In boerenkledij traden ze op om het paar een vendelgroet te brengen, vendelen op klompen. Ook dat werd zeer gewaardeerd. Een drukke maar dankbare tijd voor het St.-Catharinagilde.

Jac Peters 50 jaar gildebroeder

Gildebroeder Jac Peters is gedurende 50 jaar lid van het gilde St. Caecilia Veldhoven. Gedurende al die jaren heeft hij voor het gilde uitgelopen als tamboer. Jac was er altijd. Hij was niet groot van stuk, maar hij zorgde altijd dat het gilde gehoord werd. Hij was tamboer in hart en ziel. Dat getuigen ook de vele schildjes, die hij op wedstrijden verdiende. Hij hield het trommen niet alleen voor zichzelf maar hij leerde het ook weg aan verscheidene tamboers uit zijn gilde. Op de dag van de patroonheilige van het gilde is hij onderscheiden door Johan Oomen met de gouden onderscheiding van Kring Kempenland. Ook de hoofdmans van het gilde heeft hem een onderscheiding van zijn gilde opgespeld.

Jac Peters

50 Jaar herleving Sint-Catharinagilde Eindhoven-Stad

Met een ode aan het jubilerende gilde opende gildetroubadour Henk Habraken de feestmiddag voor gildebroeders en -zusters in de gildekamer in het Stadspaviljoen in het Stadswandelpark te Eindhoven. De jubileumviering begon traditiegetrouw met een plechtige gildemis in de stadskerk van St.-Cathrien met medewerking van het Koninklijk Mannenkoor 'La Bonne Espérance' onder leiding van Frans van de Goor en met Gerard Habraken aan het orgel. Uitgevoerd werd de "Messe für Männerchor opus 172" van Joseph Gabriël Rheinberger. Het was een genot om te zien en te horen hoe dit koor vol overgave de feestelijke gezangen ten gehore bracht.

Ook de beide voorgangers pastor Frans Wijnen c.s.s.p. en pastor/gildebroeder Cees van Bavel wisten iedereen te inspireren door de wijze waarop zij het thema van de misviering 'Het geloof van Thomas en het geloof van ons in deze tijd' wisten te combineren met het gildebroeder zijn.

Voorafgaand aan de misviering traden 5 aspirant gildebroeders toe tot het gilde en werd op de trappen van de stadskerk een groepsfoto gemaakt. Na de misviering was er de gebruikelijke informele ontvangst met koffie en worstenbroodjes in de gildekamer met familie, vrienden en gasten onder wie wethouder W. Claassen namens B&W van de gemeente Eindhoven. Het was jammer dat door een miscommunicatie de overheid van het Ridderlijke Gilde van Sint-Sebastiaan en leden van het kringbestuur niet aanwezig konden zijn. Hierdoor kon ook de "Wederzijdse Onthalinge" van het Sint-Sebastiaan geen doorgang vinden.

Hoogtepunt van de informele ontmoeting was de huldiging van vijf gouden jubilarissen die aan de wieg gestaan hebben van de herleving van het gilde in 1954. Het zijn de gildebroeders Frans van de Meulen, Jan van der Heijden, Cas de Haan, Jos de Haan Czn en ouderling Harrie Brackel. Allen werden vereerd met een speciaal voor deze gelegenheid vervaardigd jubileum-insigne naar ontwerp van en gemaakt door de gildebroeders Stefan van Oppenraay en Will van der Linden.

De informele ontmoeting liep over in de feestmiddag voor gildebroeders en gildezusters, waarbij Henk Habraken de opening verzorgde met enige op het jubilerende gilde geïnspireerde 'spot'-liedjes zoals van hem bekend mag zijn van zijn optredens tijdens de Hoofdlidendagen, waarmee hij de lachers op zijn hand wist te krijgen. De middag werd besloten met een ludieke quiz "De Nationale Gilde Test Sint-Catharinagilde 50 jaar" waarbij de winnaars, er waren geen verliezers, beloond werden met een flesje Spa-rood en allen genoten van een koud-warm buffet.

Druk begin 'seizoen' voor Sint-Martinusgilde Waalre

De jaarvergadering op 5 maart is dé gelegenheid om het jaarprogramma definitief te maken, leden van de overheid te (her)benoemen en ook andere taken te verdelen.

Om te beginnen is er de Devotionaliabeurs op 21 maart met ruim 100 ruil-, informatie- en verkoopstands. De zaal van gemeenschapshuis Het Klooster inrichten en weer uitrusten is een beetje spierballenwerk, maar het meeste werk gaat zitten in de organisatie ervan.

Op 3 april wordt het gildebos onder de wapperende handen genomen. Dat betekent in alle vroegte al knippen, steken, met wortel en tak uitroeien van ongewenste vogelkers, zagen en uitslepen van omgewaaide dennen, het controleren van de schutsboom en de aanwezige banken, maar ook genieten van warme thee en koffie, koek, stevige bonensoep en zelfgebakken brood. 's Middags wordt er geschoten om het Janus Karsmakers wisselschild. Han Kapaan mag het inleveren en omhangen bij de nieuwe drager Reinier Hazelzet.

Op 4 april, Palmzondag, begeleidt het gilde samen met de collega's van het Willibrordusgilde de dorpsjeugd, die de versgewide palmpasens na een presentatie in de grote kerk gaan bezorgen bij bejaardencentrum De Hoevenakkers.

Op 23 april worden in de ledenvergadering de taken verdeeld voor de Wolderse Braderie op zondag 2 mei. Ook deze 18e aflevering daarvan wordt weer een succes. Alle kramen zijn verhuurd, aan de ingang wachten nog kandidaten voor eventuele lege grondplaatsen. Het weer werkt mee, droog maar niet te warm, de kramers doen goede zaken, de schietwedstrijd tussen koningen van de gilden van District Zuid is spannend, de jeugd komt op de dansdemonstraties af of op de vrijmarkt en van 10 tot 19 uur klinkt onafgebroken het geronk van helikopters, die rondvluchten boven Waalre houden voor een goed doel.

Twee dagen later treedt het gilde opnieuw aan, nu voor de provinciale dodenherdenking op 4 mei. In eigen dorp, gelukkig alleen maar gast, maar ook dat is niet helemaal vrijblijvend ...

Nieuwe koning H.Kruisgilde Gerwen

In de vorige aflevering (2004, blz. 18) is een verkeerde foto afgedrukt bij het artikel 'Nieuwe koning bij het H.Kruisgilde Gerwen'. De juiste foto van de nieuwe koning Cor Bastiaans, staande op het vaandel, ziet u nu wel op de goede plek.

Penningmeester Sint Hubertus Liessel ingerookt

Op de onlangs gehouden jaarvergadering werd met algemene stemmen Tonny Joosten gekozen als nieuwe penningmeester, als opvolger van de aftredende en niet herkiesbare Frans v.d. Eijnden. De installatie ging gepaard met de instandhouding van een oude traditie: Frans v.d. Eijnden bood zijn opvolger een met tabak gevulde aangestoken stenen pijp aan die de nieuwe penningmeester moest leegroken en pas daarna mocht hij plaats nemen bij de andere bestuursleden. Frans werd door hoofdman Willy Rijnders bedankt voor het gedane werk in de afgelopen drie jaren.

Uit mededelingen bleek dat het gilde weer een druk jaarprogramma heeft. Ook zal er in de loop van het jaar begonnen worden met de voorbereidingen van het gildefeest in 2006.

In de pauze van deze zelfde vergadering bood gildebroeder Cor Pijpers het gilde een zelfgemaakte standaardvlagdrager aan. Dit gebaar werd door de aanwezige gildebroeders met een geweldig applaus ontvangen.

Frans v.d. Eijnden (links) en de nieuwe penningmeester Tonny Joosten

De nieuwe standaardstok met rechts de gulle gever Cor Pijpers

Optrekdag Lieropse gilde in teken van nieuwe dameskostuums en nieuwe hellebaarden

De optrekdag gehouden ter gelegenheid van het patroonsfeest van het gilde van Sint Antonius Abt werd voor een belangrijk deel beheerst door de inzegening en presentatie van de nieuwe kostuums voor de vrouwelijke leden en acht nieuwe hellebaarden. De inzegening, door gildepastor Jan Zwirs, vond plaats tijdens de eucharistieviering. Na deze viering konden de kostuums en hellebaarden bewonderd worden tijdens een korte optocht door het centrum van Lierop. De dameskostuums hebben evenals de uniformen van de mannen de hoofdkleur groen met als bijkleuren rood en geel. Het kostuum is afgeleid aan de stijl van de uniformen van de mannelijke gildebroeders en is door Annie van den Eikhof ontworpen in samenspraak met de gildezusters. Het kostuum bestaat uit twee delen, een jasje en een lange groene rok. Het groene jasje heeft een brede rode voor- en achterpas en rode manchetten, geaccentueerd met een gele bias. Het geheel wordt gecomplementeerd met sjerp, handtasje en een zwierige, breedgerande hoed. Een oogstrelend kostuum wat zeker bij zal dragen aan de uitstraling van het gilde. De nieuw geüniformeerde gildezusters flaneerden met gepaste trots in de korte presentatie door het dorp en namen vanzelfsprekend mee aan de algemene ledenvergadering waar zij met applaus ontvangen werden.

Deze werd gehouden in het gildehuis, Eet- en Drinkcafé 't Jagershuis, waar de aftredende leden van de overheid Jos van Lieshout en Ronny Thijs werden herkozen en Ine van Lieshout-van de Ven het eerste vrouwelijk lid werd die in functie gekozen werd. Zij werd gekozen als lid van de kascommissie.

Het jaarprogramma 2004 met onder andere de gildenfeesten in Gemert, Gilze, Mechelen of Heeswijk, het opluisteren van de vijfjaarlijkse bevrijdingsherdenking van Lierop en de plaatselijke en gemeentelijke festiviteiten werd goedgekeurd.

Tijdens het derde gedeelte van de optrekdag, de teeravond, werden drie gouden gildebroeders Theo van Brussel, Jan van de Ven, Marinus van Horik en vier zilveren gildebroeders Harrie Bekx, Gerard van Bussel, Frans Sijbers, Frans Verberne gehuldigd en werd de jeugdige Rens van Lieshout gehuldigd als gildebroeder van het jaar 2003.

Fanny en Henny van Hooft winnen de Janus Evers prijs

Zaterdag 20 maart was er weer de jaarlijkse contactavond van het Sint-Barbaragilde in Dinther, die in het teken stond om de onderlinge broederschap en vriendschap te verstevigen. In het bijzonder voor de echtgenotes van de overleden gildebroeders. Ceremoniemeester Jacques van der Meijden heette alle gildebroeders en genodigden van harte welkom en kondigde aan, dat er op deze avond zeven optredens waren om de Janus Evers prijs.

Als eerste kwam burgemeester J. Heijmans die werd geïnstalleerd tot gildeheer van het Sint-Barbaragilde. Hij had zijn voorwerk goed gedaan want hij was al goed op de hoogte van de beschermvrouwe Sinte Barbara. Hierna kwam hoofdman Eugène van Bouwdijk-Bastiaanse aan het woord en hij vertelde, dat ze ook dit jaar weer een jubilaris in hun midden hadden. Harrie Langenhuisen was dit jaar 25 jaar lid van het gilde. Uit handen van de hoofdman kreeg Harrie een zilveren speld opgespeld en voor zijn vrouw Nelly was er een mooi boeket bloemen. Jan Meulenbroek kreeg van een afvaardiging van de Kring Maasland de kringonderscheiding zilver met vuurslag voor het vele werk dat hij voor het gilde heeft gedaan en nog doet en ook voor zijn vrouw Tonny waren er bloemen. Humoristisch

Na dit officiële gedeelte mocht Han Dangé het spits afbijten met zijn eerste optreden, want Han moest zijn titel verdedigen. Op humoristische wijze haalde hij de contact avond van het vorig jaar nog eens uit de kast, met alle attributen erbij. Het tweede optreden was voor Ad Meulenbroek, Ad droomde, dat het hele gilde met een vliegtuig op reis ging en vele gildebroeders werden hiervoor op lachwekkende wijze voor diverse taken ingedeeld. Jan van Gerwen en Ad Verhagen hadden van zwart plastic een mooie weg gemaakt.

Zelf waren ze verkleed als zebrapad! Ze hadden alle gildebroeders over hun rug voelen lopen en hier een mooi verhaal over gemaakt. Het vierde optreden was voor Hans de Visser. Hans had in gedachte mooie gilde foto's gemaakt bij enkele activiteiten, maar vooral van het Europees schutterstreffen in Oostenrijk. Er kwamen mooie verhalen voor de dag, die velen nog nooit gehoord hadden. Hans vertelde met veel plezier, wat hij allemaal mee had gemaakt.

Muzikaal

Tussen de optredens door verzorgden Jorien v.d. Heijden en René Habraken het muzikale gedeelte, ze zongen allerlei liedjes voor jong en oud. De culturele commissie was goed ingesprongen op het nieuwe ontwerp van het nieuw te maken vaandel. Met een geheel eigen ontwerp met mooie foto's en goede tekst wisten ze de zaal aan het lachen te krijgen. De jeugdtaamboers onder leiding van Bart Habraken speelden twee mooie marsen. Deze werden door alle aanwezige aandachtig beluisterd en gaven alleen maar positieve reacties. Het laatste optreden was voor Fanny en Henny van Hooft, verkleed als de Dintherse Hells Angels. Ze hadden mooie sketches en maakten de zaal behoorlijk aan het lachen.

Wisselschild

De jury, bestaande uit Betsie van Zutphen, Harrie Langenhuizen en Harry van Lankveld hadden de moeilijke taak om een winnaar te kiezen, want de optredens waren allemaal zeer goed bedacht en mooi uitgevoerd. Na lang beraad maakte Harry van Lankveld bekend, dat Fanny en Henny van Hooft de Janus Evers prijs hadden gewonnen voor de culturele commissie en de jeugdtaamboers en ontvingen uit handen van de jury het zilveren wisselschild.

Ook dit jaar kunnen we weer terug kijken op een geslaagde contactavond met dank aan alle commissies.

Zes maal goud in Enschtot

Stonden reeds in 1954 alle kranten bol en deed zelfs het Polygoon journaal verslag van de mega bruiloft van de families Bertens en De Kort en ene van Haaren, ook op 27 februari j.l. waren weer vele media present bij het gouden jubileum van deze bruidsparen. Vier van de zes bruidsparen vertrokken indertijd kort na de bruiloft naar Canada om daar een nieuw bestaan op te bouwen. Vanwege de inkrimping van de agrarische bedrijven was er toen geen plaats meer voor hen. Speciaal voor deze gelegenheid waren deze Enschtotse Canadezen vergezeld van kinderen en kleinkinderen uit Canada overgevlogen.

Daar waar zij indertijd trouwden, de Petruskerk in Oisterwijk, vond nu een mis uit dankbaarheid plaats, opgeluisterd door het gilde Sint-Joris en Sint-Sebastiaan en voorgedaan door gildeheer en em. pastoor Hein Tops.

Deze viering, die zowel in het Nederlands als in het Engels werd gehouden, maakte grote indruk. Niet in het minst door de aanwezigheid van het gilde, dat na een erewacht bij de ingang met vliegend vaandel en slaande trom de kerk introk en tevens de bruidsparen naar hun plaats aan het altaar begeleidde. Na de mis ging het gilde voorop bij een tocht door enkele straten in Oisterwijk, waarbij de gouden bruidsparen gezeten waren in een fraaie oldtimer bus. Na het brengen van een ere-saluut werd het feest vervolgens in besloten familiekring voortgezet.

Koningspaar

Op zondag 29 februari vond in Enschtot een enorme receptie plaats, waar ook het koningspaar Harrie en Mien Schellekens, alsmede de overheid van het gilde acte de présence gaven. Een aangeboden attentie viel goed in de smaak en allen waren erkentelijk voor de inbreng van het gilde bij deze speciale gelegenheid. Als de Canadezen straks weer huiswaarts zijn gekeerd, valt er thuis ongetwijfeld veel uit te leggen over het gilde Sint-Joris en Sint-Sebastiaan.

Na de kerkdienst brengt het gilde een ere-saluut aan de bruidsparen in de bus

Verbroedering en Belgische gastvrijheid

Op zaterdagmorgen 3 april heerste er een gezellige opgewonden stemming bij de bushalte in Loon op Zand. Gilde St. Ambrosius ging als familie op stap, groot en klein, jong en oud, iedereen had zin in het uitstapje naar Gierle, naar zuster Gilde St. Ambrosius. In Gierle stonden twee dames klaar met glaasjes portwijn. Daarna verraste men de Hollanders met een kop groentesoep met veel ballen en breekbrood, waarna koffie met een goddelijke koek. De koek gemaakt was van bruin tarwemeel, basterdsuiker, gemalen noten en krenten en rozijnen, kortom verrukkelijk. Tijdens de lunch kwamen steeds meer Vlaamse gildebroeders en -zusters binnen. Handen werden geschud, schouders bekleopt, wangen gezoend en foto's getoond.

De Vlaamse gastheren hadden een programma voor elk wat wils. Het merendeel van de aanwezigen deed enthousiast mee aan een petanque-toernooi. Jeu de boules (zoals wij Hollanders het noemen) is het spel bij uitstek voor het aanhalen van vriendschappen. De schutters gingen schieten, de schutters van het Loonse gilde hadden vooral belangstelling voor de vijftig en zeventig meter baan. Schutters hebben er altijd plezier in om iets uit te proberen wat ze zelf niet hebben. Er was een alternatief voor de buitenbeentjes die niet konden boulen of schieten, zij volgden een wandelroute door een beschermd loofbomenbos.

kachelhout

De bomen waren nog zo kaal als bussels kachelhout. De onderbegroeiing varieerde van verdorde braamstruiken, verdroogde bedden met varens en zachte dekens van mos. Het bos wisselde af met nattere gebieden, kleine weilandjes en bosranden met beekjes begroeid met speenkruid, sleutelbloem, bosanemoon en bosprimula.

Het diner was van een Vlaamse gulheid die de Hollanders niet kennen: de man minstens twee enorme kiekenbouten, sla, fruitsalade en brood. De Vlaamse gildezusters hadden voor een grote dessert gezorgd: chocolade- en mokkamousse, een vanilledessert met cake, witte rijstepudding met vruchten in gele en gele rijstepudding met basterdsuiker.

Vriendschappen

Na het avondmaal werden de laatste partijen jeu de boules gespeeld en werden de vriendschappen bevestigd door het uitdelen van cadeaus en het houden van speeches, ontroerd en geroerd. Zoals het echte gilden betaamt werden de winnaars van het schieten en boulen bekendgemaakt. De Belgen waren overduidelijk beter in zowel schieten als jeu de boules. Dit hadden ze te danken aan de Nederlandse gildebroeders en -zusters, zij waren kampioenen in het genieten, genieten van het kostelijke, zachte Belgische bier. Onder begeleiding van twee muzikanten die de trekzak bespeelden, werd het vriendschapslied gezongen terwijl de gildebroeders en zusters van de twee gilden in een grote kring elkaar gekruist de handen gaven.

Uitslagen O.V.L.B. 2003/2004

Op 29 februari j.l. is in café Het Vosje de slotwedstrijd gehouden van de Onderlinge Vijf Luchtbuks, een competitie tussen vijf gilden uit Elshout, Haarsteeg, Kaatsheuvel en Waalwijk. De uitslag is als volgt: 1. Besoijen, 2. Kaatsheuvel, 3. Haarsteeg, 4. Elshout, 5. Baardwijk.

Bij de personeelschutters (A-klasse) is de eerste plaats gegaan naar Frank de Jong (Kaatsheuvel; 404 pt.), gevolgd door Frans Elshout (Kaatsheuvel; 404 pt.) en Paul Robben (Elshout; 402 pt.).

Start nieuwbouw gildehuis Nistelrode

Met de aanleg van het laatste stuk A50 snelweg tussen Uden en Oss, moet het bestaande gildehuis van Gilde St. Antonius Abt-St. Catharina te Nistelrode verplaatst worden. Vanwege de leeftijd van het houten gebouw bestaat de verwachting dat er niet veel van over zal blijven. Daarom hebben de leden van het gilde besloten tot nieuwbouw.

Begin februari kreeg het gilde een bouwvergunning van de gemeente voor een nieuw gildehuis, inclusief een overkapte jeu de boulesbaan. Onverwijd zijn de gildebroeders gestart met de bouwactiviteiten. Deze staan onder leiding van vaandrig Adriaan van Wanrooij, die voor de taakverdeling zorg zal dragen. Ook is er spontaan hulp geboden door leden van jeu de boulesclub 'Die Lé'.

Beeldengroepje

De gildeleden willen overigens de teerdag, op de laatste zaterdag van september, gewoon door laten gaan. Gebouwd klaar of niet! Tekenend voor deze positieve houding van het gilde is een beeldengroepje, vervaardigd door het echtpaar Coppens uit Den Dungen. Het spannen van de kruisboog wordt met belangstelling gevolgd door twee gildeleden. Symboliserend dat de gilde activiteiten tijdens de nieuwbouw gewoon doorgang vinden,

Activiteiten gilde gaan gewoon door

Feest als afsluiting gildedag Haaren

Op 7 februari jl. gaf het gilde Sint-Antonius en Sint-Sebastian te Haaren een speciaal feest als dank voor de leden en vrijwilligers die hadden bijgedragen aan de gildedag vorig jaar mei.

Tijdens de feestavond werd een videofilm getoond over de desbetreffende feestdag. Ook werden er wat mensen in het zonnetje gezet, zoals de drie jubilarissen Antoon, Wim en Hein van de Wiel. Deze broers zijn alledrie 50 jaar lid van het gilde. Daarvoor kregen zij een zilveren schildje opgespeld. Op hun beurt schonken zij het gilde een fraaie zilveren kop voor de standaard.

Pietje Copal en Henk Michels, de grote sponsors van de gildedag en voorzitter Jan Berens, kregen van het gilde een fraai gegoten gildebroeder. Tijdens de avond werden mooie herinneringen opgehaald en met een hapje en een drankje werd de feestavond in de late uurtjes afgesloten.

Jubilarissen van de Wiel

Kruisboogschutter trouwt met kruisboogschutster

Op 23 december 2003 was het dan zo ver. Marcel van der Leest stapte in het huwelijksbootje met Godelieve Verbruggen.

Op deze besneeuwde dinsdag voor kerstmis besloten Marcel, hoofdvendelier van het Sint-Joris & Sint-Catharinagilde uit Gemonde samen met zijn aanstaande echtgenote Godelieve, bazuinblazer bij dit gilde, voor de huwelijksmis een pijltje te gaan schieten. Om daarna met het voltallige Gemondse gilde het huwelijk in te laten zegenen in de heilige parochie van Sint-Willibrordus in Esch.

Het was een mooie, maar koude dag. 's Avonds bracht het gilde Marcel en Godelieve van der Leest een vendelgroet, waarna het feestgeruis overvloedig en tot in de late uurtjes doorging.

Wij wensen Marcel en Godelieve van der Leest alle geluk. En hopen ze nog lang in ons midden te mogen hebben.

Een schot op goed en lang geluk!

Essche gilde present bij huwelijk gildebroeder

Op vrijdag 5 maart jl. was het Essche Sint-Willebrordusgilde aanwezig bij de kerkelijke inzegening van het huwelijk van tamboer Pieter Verbruggen en Wanda van den Broek. Met slaande trom en vliegende vendels werd de bruidegom door het gilde naar het altaar begeleid. Toen even later de bruid de kerk werd binnengeleid door haar vader, speelden de bazuinblazers de bruiloftsmars.

Na afloop van de eucharistieviering werd aan het kersverse bruidspaar een vendelgroet gebracht en kon de deken rentmeester het verschuldigde trouwgeld incasseren. Bruidegom Pieter is sinds september 1992 lid van het Essche gilde en van begin af aan tamboer. Vanaf september 1997 maakt hij als pachter van de gildetrom tevens deel uit van de overheid van het gilde. Ook heeft Pieter al jarenlang een speciale band met de andere 'Gildetrom'. In juli 1993 werd hij de 3000e abonnee van het gilde-lijfblad, hetgeen hem toen een gratis jaarabonnement opleverde.

Bruidspaar Verbruggen ontvangt een vendelgroet van het Essche gilde

Jaarvergadering en teerdag gilde St. Joris en St. Sebastiaan Enschoot

De hoofdman zit voor, de schrijver schrijft en de schatbewaarder heeft de centen op orde. Een goede start voor de jaarvergadering van het gilde St. Joris en St. Sebastiaan op 11 januari jl. In vlot tempo passeerde een aantal zaken de revue, waaronder het journaal van het afgelopen jaar, de herbenoeming van deken schrijver A. Wehmeijer en de opname van mevrouw Heynen-van Vliet in het gilde. Ook de planning voor het nieuwe jaar werd goedgekeurd, wat wil zeggen dat er weer een druk programma voor de deur staat.

Zo ook de jaarlijks teerdag op 31 januari, rond de feestdag van Sint Sebastiaan. Deze dag begon met een viering in de St. Caecilia kerk te Enschoot, waarin eredeken Jan Joost voorging. In zijn preek sprak hij over de droom van Maarten Luther King in relatie tot de dag van vandaag. Aansluitend een rijk voorziene koffietafel met zult en worst, voorafgegaan door brandewijn met suiker bij 'Mie Peters'. Een drietal jubilarissen werd in het zonnetje gezet en onderscheiden met een zilveren speld door loco-burgemeester A. Mathijssen van Oisterwijk. René Kuiper, Jef van Rijzingen en Jan van Spaandonk waren alledrie gildebroeder vanaf december 1978.

Competities afgelopen jaar

Er werd ook nog een aantal prijzen uitgereikt voor diverse competities van het afgelopen jaar. Zo ging de Jan Daemsbeker Opgelegd naar Bart van Gorkom, Vrije Hand was voor Jan Robben. De damesbeker werd uitgereikt aan José Bouwens-Sparidans. De St. Joriskopaal Opgelegd ging naar Marc Zebregts, die bij dezelfde prijs ook de bokaal voor Vrije Hand naar huis mee mocht nemen. Een knappe prestatie, want daardoor werd hij algemeen kampioen 2003. Tussen de buien door werden hierna de dagprijzen verschoten. Jan Bouwens won de beker voor Opgelegd en Ant. Wehmeijer de beker Vrije Hand. Alle winnaars proficiat!

Erewijn

Daarna was het de beurt aan mevrouw Heynen om de erewijn te drinken uit een speciale karaf, waarmee zij haar eerdere toelating tot het gilde nog eens te onderstrepen. Deze ceremonie was tevens de opmaat voor een uitstekende gezamenlijke maaltijd. Als dan later op de avond Nico en Ria Haneveld optreden met hun nostalgische liedjes en instrumenten, kon de teerdag op een even gezellige als waardige manier worden afgesloten.

v.l.n.r. Jan van Spaandonk, René Kuipers en Jef van Rijzingen

Puntenkoning St. Hubertus gilde uit Drunen is bekend

Na de opening van de schietcompetitie is op de tweede ronde de puntenkoning inzet. Maar liefst vijf schutters wisten de volle twaalf punten te halen. Edwin Junggeburst wist met het afkampen meer te schieten dan de andere heren. Aan deze titel is de J. Klerks bokaal verbonden, welke de vorm heeft van een liggend hert. Na nog wat gezellig bijeen zijn is het gilde weer huiswaarts gegaan.

Onderscheiding voor staande deken Ad van der Sande

Op zaterdag 29 november hield het Sint-Catharinagilde in Vught haar jaarlijks teerdag. Tijdens de najaarsvergadering op de voorafgaande avond, werd Audie Huijskens op traditionele stemwijze met bruine en witte bonen, toegelaten als gildelid. Verder werden Jonnie van Boxtel en Paul Ruijs gekozen als jonge deken. Zij zullen deze functie de komende twee jaar vervullen, waarna ze nog twee jaar oude deken zullen zijn. Daarna zullen ze weer plaats moeten maken voor anderen. Dit jaar was het de beurt aan Jos van Gogh en John van den Wittenboer om afscheid te nemen als oude deken.

De teerdag startte met het uithalen van koning Jonnie van Rixtel, waarna een H.Mis plaatsvond in de St. Petruskerk. Na de mis werd de eed van trouw hernieuwd aan de kerkelijke autoriteiten. Hierna volgde het traditionele gilde-ontbijt in het gildehuis Café van Berkel. Toen dit smaakvol was afgerond volgde de installatie van de kersverse gildebroeder alsmede die van de nieuwe jonge en oude dekenen. Daarna volgde de huldiging van staande deken Ad van de Sande voor diens 40-jarige lidmaatschap van het gilde.

Voltallige kringbestuur

Ad begon bij het gilde als vendelier. Daarnaast was hij een verdienstelijk schutter en heeft hij bestuursfuncties vervuld als jonge en oude deken. In 2001 werd Ad verkozen tot staande deken. Hoofdman Bert Kluytmans spelde hem een zilveren schild op als onderscheiding van het St. Catharinagilde. Daarna werd hij gehuldigd door het voltallige kringbestuur en spelde Jack Goudsmits, hoofdman van de kring, hem de Zilveren Kringonderscheiding met vuurslag op.

Jubilaris Ad van de Sande

Beschermvrouwe

Na deze huldiging werd gildebroeder Toon van de Hoogwaarden door beschermvrouwe mevrouw Houben-van Lanschoot eervol onderscheiden met de titel Gildebroeder van het Jaar 2003. Als waardering voor zijn vele werk voor het gilde ontving hij een zilveren schild. De beschermvrouwe ontving op haar beurt uit handen van archivaris Thijn van de Sande, vier cd-rom's met hierop de archiefboeken, het 700-jarig jubileum en foto's van gilde-activiteiten tot en met 2002. Na het diner volgde het traditionele gildebal, waarbij tevens een loterij voor een goed doel werd gehouden. Deze bracht uiteindelijk 255 euro op, die bestemd zijn voor Kinderboerderij Oud Herlaer voor de opvang van gehandicapte kinderen.

Jubilarissen St. Ambrosius gehuldigd

Op dinsdag 13 januari 2004 hield gilde Sint Ambrosius Baardwijk haar jaarlijkse teerdag. Traditiegetrouw woonden de gildebroeders en de 95-jarige Erevrouwe, mevrouw Van Hulten, de Heilige Mis bij. Deze werd opgedragen door de gildeheer van St. Ambrosius, deken drs. M.A. van Zutphen. Daarna ging het gilde in optocht terug naar het gildehuis Café 't Vosje. Gilde St. Ambrosius had burgemeester De Geus van de gemeente Waalwijk uitgenodigd om deel te nemen aan het diner dat 's avonds gebruikt zou worden. Het doel van die uitnodiging was de heer De Geus nader kennis te laten maken met het gilde. Net als de gildebroeders Bertus Kleijberg en Jan Bijnen werd Henk Pullens door het gilde gehuldigd vanwege zijn 50-jarig lidmaatschap.

De jubilarissen werden door 2e hoofdman Bertus van Daalen in het zonnetje gezet.

Zo meldde hij dat alle jubilarissen veel voor gilde Sint-Ambrosius hebben betekend en nog steeds betekenen.

Bindende factor

Van Daalen noemde Henk Pullens een drijvende kracht en bindende factor binnen het gilde. Een man die zich als hoofdman volledig inzet voor het gilde. Een functie die hij vijfendertig jaar geleden van zijn vader heeft overgenomen. Ook zijn inzet met betrekking tot de Gildendag die op 15 juni 2003 in Waalwijk werd gehouden roemde Van Daalen.

“Zonder Bertus Kleijberg zou gilde Sint Ambrosius niet gehuld zijn in de prachtige tenues”, aldus Bertus van Daelen. De vader van Bertus was begin jaren vijftig begonnen met het ontwerpen van een tenue, waarvoor het logo van een toenmalig bekende stoffenfabriek model stond. In eerste aanleg werden die enkel voor de vendelier gemaakt. Nadat zijn vader is overleden heeft Bertus het karwei afgemaakt.

Keizer

Bertus Kleijberg, die een goede schutter was met zowel het vuurwapen als de kruisboog, heeft de eer de eerste koning van gilde St. Ambrosius te zijn nadat het vuurwapen werd vervuld voor de kruisboog en tevens was hij in de geschiedenis van dat gilde de eerste keizer.

In het verleden vervulde hij gedurende enige tijd de functie van tweede dekenschrijver (tweede secretaris). Nu vervult hij al enige jaren de functie van tweede dekenrentmeester (tweede penningmeester).

Schilder

Volgens Van Daelen was Jan Bijnen niet alleen een goede schutter, maar kan hij ook uitstekend schilderen. Dat laatste demonstreerde Van Daelen aan de hand van een gildetrom, die door Jan Bijnen op een voortreffelijke manier was voorzien van een beeltenis van Sint Ambrosius, de patroon van het gilde. Terugblikkend op het verleden constateerde Van Daelen dat mede dankzij Bijnen veel prijzenilver aan de collectie van gilde Sint Ambrosius kon worden toegevoegd. De heer Bijnen was een goede geweschutter. Net als zijn vader is hij één keer koning van het gilde geweest. De heer Bijnen heeft een aantal jaren deel uitgemaakt van het zestel van de “Langstraatse Schuttersbond”. Van die bond is hij een periode secretaris geweest. Toen gilde Sint Ambrosius het vuurwapen vervulde voor de kruisboog is de heer Bijnen als schutter gestopt.

Bloemen

Na zijn toespraak spelde hij bij elk der jubilarissen de herinneringsmedaille op. Voor de echtgenotes was er een mooi boeket bloemen. Nadat de gildebroeders waren gehuldigd had burgemeester De Geus nog een verassing voor hoofdmans Henk Pullens. Vanwege het feit dat Pullens zich jegens de plaatselijke gemeenschap in culturele zin gedurende zovele jaren verdienstelijk heeft gemaakt ontving hij uit handen van de burgemeester het gemeentelijk ereteken. De Geus begon zijn toespraak met de constatering dat het hem was opgevallen dat ook de vaders van alle jubilarissen en van Henk Pullens zelfs ook de opa, lid van gilde St. Ambrosius waren geweest.

Waalwijk 700

De Geus zei dat hij het gildewezen al geruime tijd kende. In zijn tijd als gedeputeerde van afstand maar later als plaatsvervangend burgemeester van de gemeente Sittard van dichtbij. “De gildedag op 15 juni 2003 die in het kader van Waalwijk 700 jaar in Waalwijk is gehouden, een parel aan de kroon van Waalwijk 700, heeft mijn waardering voor het gildewezen na een nog hoger niveau getild”.

Hij constateerde dat de Waalwijkse gilden wellicht vaker dan nu het geval is door hun aanwezigheid festiviteiten zouden kunnen opluisteren. Hierna spelde hij Henk Pullens het gemeentelijk ereteken op en overhandigde hem de daarbij behorende oorkonde. Mevrouw Pullens ontving naast zijn felicitaties ook een prachtig boeket.

Vrije gildendag Sint Willebrordusgilde Heeswijk

Het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk is dit jaar 40 jaar geleden heropgericht en dat wordt gevierd met een vrije gildendag. Deze gildendag wordt gehouden op zondag 12 september 2004. Maar dat is niet de enige festiviteit. Het gilde pakt groot uit door het hele weekeinde van alles te organiseren.

Het begint allemaal op vrijdag 10 september om 19.00 uur met een receptie in de feesttent op Sportpark de Balledonken. Aansluitend wordt er een gezellige muziekkavond georganiseerd met muzikale omljsting van Discotheek Revival en Rock and Roll-orkest de Eightball Boppers. Naast Rock and Roll is er ook aandacht voor countrymuziek. Deze avond is vrij toegankelijk en iedereen is van harte welkom. Zaterdag 11 september is er muziek van het toporkest “Tilt” met gastoptredens van George Baker en Albert West. Beiden zingen behalve hun eigen bekende repertoire, ook andere bekende nummers. Het belooft een supergezellig spektakel te worden. Voor deze avond zijn kaarten à €10,- verkrijgbaar in de voorverkoop via het gilde

Kasteel Heeswijk

Als hoogtepunt zijn op zondag 12 september liefst vijftig gilden uitgenodigd om deel te nemen aan een vrije gildendag. We beginnen om 09.00 uur met een eucharistieviering in de parochiekerk van Heeswijk. Na afloop is er voor genodigden Erewijn op Kasteel Heeswijk. Voor vervoer van de kerk naar het kasteel wordt gezorgd. Voor de overige gildebroeders die in de kerk aanwezig waren zijn er broodjes en koffie of thee in de feesttent op Sportpark De Balledonken.

Defilé

‘s Middags is er een kleurrijke optocht van alle deelnemende gilden door Heeswijk met aansluitend een defilé langs de eretribune op het sportpark. Na de gebruikelijke plichtplegingen starten de wedstrijden op en rond het sportpark. Er zijn wedstrijden in verschillende disciplines van het vendelen, trommelen, schieten en standaardrijden. Rond 18.00 uur vindt dan tenslotte de prijsuitreiking plaats en wordt het feest afgesloten.

Pastoor Groos gildeheer St. Jan Baptist

Tijdens de laatstgehouden Algemene Ledenvergadering van het gilde St. Jan Baptist te Kaatsheuvel, vond een bijzonder gebeurtenis plaats. Pastoor Groos werd benoemd tot gildeheer van het gilde.

Het bijzondere zit hem hierin dat in de 160-jarige geschiedenis van dit gilde, voor zover bekend, nooit eerder een pastoor of geestelijke deze functie heeft bekleed. Toen enkele maanden daarvoor de nieuwe kruisboogbanen officieel geopend moesten worden, deed men naast wethouder Roelen ook een beroep op pastoor Groos, met de vraag om het nieuwe complex in te zegenen. Ook reeds in voorgaande gevallen werd gebruik gemaakt van zijn diensten. De prettige wijze waarop dit gebeurde was voor bestuur en gildeleden voldoende aanleiding om pastoor Groos te vragen voor desbetreffende functie. Na korte bedenktijd stemde hij in met het verzoek. Na zijn benoeming, waarbij hoofdmans Monty Goorden hem de bijbehorende sjerp omhing, bood de nieuwe gildeheer de aanwezigen een drank aan en werd er getoast op de eerste gildeheer van het gilde St. Jan Baptist Kaatsheuvel.

De eerste gildeheer van St. Jan Baptist

Kees van Hulten prolongeert koningstitel

Op maandag 12 april heeft het gilde St. Crispinus en St. Crispinianus van Besoijen volgens traditie 'koning' geschoten. Ditmaal was deze tweejaarlijkse gebeurtenis extra bijzonder, omdat hiermee gelijk de nieuwe schietaccommodatie van het gilde in gebruik werd genomen.

Na het bevrijden van de bomen heeft de gildeheer pastoor Van Zutphen de bomen gezegend en met het lossen van enkele schoten het seizoen geopend. Het schieten was voor iedereen spannend, want er mocht vooraf niet geoefend worden op de nieuwe bomen. In de eerste serie van 6 schoten waren er slechts 3 schutters die alle zes de punten behaald hadden. In de tweede serie bleek de huidige koning Kees van Hulten toch te sterk en bleef hij als enige over met het maximaal aantal punten. Omdat dit de tweede keer op rij is dat Kees koning is geworden, zou deze over twee jaar de eerste keizer in de geschiedenis van het Besoijense gilde kunnen worden.

Hoofdman Ad de Louw (links) feliciteert de koning Kees van Hulten

Land van Cuijk

Federatief indoor jeugdvendeltoernooi 28 november 2004

Het is begin januari, als enkele leden van het Sint Theobaldusgilde Overloon al pratende met elkaar tot de conclusie komen dat de vendeliers, en zeker de jeugdvendeliers, een (te) lange periode kennen van "niets doen". Na het federatietoernooi in de tweede helft van september wordt het oefenen op een laag pitje gezet. Het duurt immers nog meer dan een half jaar voordat de eerste gildendag er aan komt. Een te lange tijd van mindere activiteit is in onze ogen niet wenselijk, hierdoor kan de betrokkenheid bij de vereniging verminderen.

Ook is het goed dat vooral de jeugd zich wat meer kan presenteren aan het publiek, zodat het niet alleen oefenen, oefenen en nog eens oefenen is. Bijkomend voordeel is, dat wanneer er in gezonde competitie met elkaar gevendeld wordt, er al op jeugdige leeftijd een band ontstaat die in de loop der jaren alleen maar hechter kan worden.

Het bestuur van het Sint Theobaldusgilde steunt dan ook van harte het initiatief om op 28 november van dit jaar in Overloon een indoor vendeltoernooi voor de jeugd te organiseren. Er is geld ter beschikking gesteld voor de aanloopkosten en op 25 januari is er naar alle Brabantse gilden een vragenformulier verzonden om te inventariseren of er genoeg draagvlak is om een dergelijk toernooi te organiseren. Op de 202 verzonden brieven hebben we 127 reacties gekregen. Vele reacties zijn hartverwarmend en voor de initiatiefnemers een extra stimulans, er iets moois van te maken. Want, beste lezer, het indoor jeugdvendeltoernooi in Overloon gaat door.

Dertig gilden hebben positief gereageerd op de vraag of hun jeugdvendeliers deel willen nemen aan dit toernooi. Het resultaat is ruim 100 jeugdleden. Eind augustus ontvangen alle gilden die positief gereageerd hebben een inschrijfformulier. Na inschrijving ontvangen deze gilden natuurlijk tijdig het wedstrijdprogramma. Het bestuur van Kring Land van

Cuyk heeft, toegezegd behulpzaam te willen zijn bij de organisatie. Er zal dus niets in de weg staan hier een prachtig toernooi van te maken.

Een toernooi alleen voor de jeugd, want wie de jeugd heeft, heeft de (gilde)toekomst.

Jan Theeuwen viert gouden jubileum bij het St. Antonius-Abt gilde in Blitterswijk

Voor de verandering kroop Jan Theeuwen (75), dinsdag 20 januari 2004, niet zelf achter het stuur om de jaarvergadering van het St. Antonius-Abt gilde in Blitterswijk te bezoeken. Zijn echtgenote fungeerde als chauffeur. En daar had Jan Theeuwen een goede reden voor. Hij werd gehuldigd voor zijn vijftigjarig jubileum bij het gilde en dat wilde de Venloenaar wel met enkele glazen bier extra kracht bijzetten. Zijn lidmaatschap beschouwt hij als een verbintenis voor het leven. "Zolang mijn gezondheid het toelaat, kan het gilde op mij rekenen."

Ze waren een vreemde eend in de bijt, tijdens de jaarvergadering op 19 januari 1954. Drie jongemannen, twintigers nog, die toetraden tot het St. Antonius-Abt gilde in Blitterswijk. Een gezelschap dat, zoals Jan Theeuwen het nu omschrijft, destijds bestond uit mannen op gearriveerde leeftijd. "Ik woonde toen in Blitterswijk, ik had er mijn vrienden en kennissen. Met twee vrienden wilden we iets leuks doen. Het gilde leek ons een aardige club. Daar werden we lid van. We waren overduidelijk de jonkies bij het gilde."

Jan Theeuwen werd in 1969 benoemd tot koning, zeg maar de voorzitter van het gilde. In 1971 trad hij echter al weer terug. "Ik trouwde, verhuisde toen en vertrok uit Blitterswijk. Eerst naar Grubbenvorst, later naar Venlo. Maar om koning te mogen zijn van het gilde, was het een eis om in Blitterswijk te wonen. Om de belangen van de dorpsgemeenschap zo goed mogelijk te behartigen. Had ik alle begrip voor."

Nieuw

Jan Theeuwen werd als koning opgevolgd door Jan Franssen. "Hij heeft het gilde nieuw leven ingeblazen en nieuw elan gegeven. Tot die tijd kende het gilde een rustend bestaan. We hadden jaarlijks op 17 januari onze feestdag en dat was het ongeveer. Nu heeft het gilde een volle agenda: andere gilden worden bezocht, we hebben een schietterrein, er zijn de gildendagen, we hebben onze jaarvergadering, we zijn aangesloten bij het Land van Cuijk, we verrichten tal van goede werkzaamheden voor de gemeenschap in Blitterswijk. En het ledenaantal is verdrievoudigd ten opzichte van de jaren dat ik koning was. Toen hadden we 23 leden, nu ruim zestig."

De werkzaamheden laat Jan Theeuwen tegenwoordig aan de jongere garde over. "Ik bezoek de jaarvergadering en ik word uitgenodigd voor speciale gelegenheden."

De Venloenaar, in 1988 benoemd tot erelid, is met zijn 75 jaar de nestor van het gilde. Door de jaren heen heeft hij tal van gildebroeders naar hun laatste rustplaats gebracht. "Ik heb onlangs een groepsfoto van 1957 onder ogen gekregen. Van al die mensen op de foto leven er nog drie, onder wie ik. Helaas zijn ook jongere gildebroeders dan ik overleden."

Anekdote

Als directeur van de compostfabriek, die nu Walkro heet, bood hij het gilde een werkplek in zijn bedrijf. Toen Jan Theeuwen de fabriek verkocht, hield hij dat in het contract uit: ook de nieuwe directie moest het gilde en de gildebroeders werkfaciliteiten aanbieden. "Was geen punt van discussie. De nieuwe directie vindt het leuk om het gilde 'in huis te hebben'. Dat vind ik belangrijk, want zo doe je als bedrijf ook iets voor de gemeenschap. Bovendien heeft de compostfabriek ook klanten uit Blitterswijck, dus is het ook zakelijk verantwoord."

Jan Theeuwen manifesteerde zich in het gilde als een man vol ideeën en plannen. Dat leverde onder meer de volgende anekdote op. Tijdens de jaarvergadering in 1970 stelde hij voor om een uitstapje met de vrouwen te houden. Iedereen stemde tegen. De koning moest dan maar alleen met de vrouwen op stap gaan. Het werd rumoerig op de jaarvergadering.

Jan Theeuwen probeerde de gildebroeders te kalmeren door met de hamer op de tafel te slaan. Dat deed hij zo energiek, dat de hamer uiteen spatte en deels tegen het hoofd van Karel Hermans vloog. Uiteindelijk kreeg de koning toch zijn zin niet. Iedereen wilde zonder vrouwen op stap en dat geschiedde ook. Na de verbroedering werd de jaarvergadering voortgezet. Naderhand doken de meest wilde verhalen over dit voorval op.

Jan Theeuwen bleef zich inzetten voor het gilde. Hij had in 1988 een aandeel in de nieuwe kostuums van de gildebroeders en een jaar later was hij lid van de sponsorcommissie van de eerste gildendag in Blitterswijck.

Jan Theeuwen beschouwt het vijftigjarig jubileum niet als een eindpunt. "Ik blijf gewoon lid van het gilde, of ze moeten me moe worden. En zolang mijn gezondheid het toelaat, blijf ik de jaarvergadering bezoeken en doe ik graag mee aan speciale activiteiten. Dus wat mij betreft mogen we alvast een afspraak voor een volgend interview maken: in 2014, als ik zestig jaar lid ben van het St. Antonius-Abt gilde...."

Piet Hendriks koning Heilig Bloedsgilde Boxmeer

Traditioneel begon de dag van het koningschieten met het ophalen van de koning 2003 Marinus v.d. Veer. Hij ontving het gilde met koffie en broodjes. Het Boxmeers Vocaal Ensemble, dat haar gouden jubileum vierde, luisterde de koningsmis prachtig op. Voor de koffietafel hield eerste deken Jan Hendriks een toespraak en benoemde de nieuwe burgemeester, de heer K. van Soest, tot ere-deken van het H. Bloedsgilde. Ida Tillemans kreeg een oorkonde en een zilveren speld voor haar 25 jaar lidmaatschap.

Om 14.00 uur startte het koningschieten. Als eerste schoten de Vrienden van het H. Bloedsgilde, daar werd Berty van Beusekom koning na 59 schoten, bij de K.B.O werd Piet v.d. Brand koning na 99 schoten. Daarna was het de beurt aan de jeugd en de dames van het gilde.

Bij de jeugd werd Anouk Huijbers na 86 schoten jeugdkoning, Eerste dame werd na 164 schoten Marietje v.d. Veer. Toen was het de beurt aan de gildeheren voor hun koningschap en dat werd na 332 schoten Piet Hendriks. Hij had al 16 jaar gedroomd en gehoopt om eenmaal zijn koningschap te mogen meemaken.

Piet Hendriks

Bijeenkomst vendelleiders Land van Cuijk te Beugen

Op uitnodiging van de Vendelcommissie van de kring land van Cuijk waren op 18 maart j.l. vele vendelleiders van de gildes uit de Kring land van Cuijk bijeen. Deze avond stond in het teken van het wegen en meten van de stokken en de vendels.

De vendelcommissie had op de jaarvergadering aangekondigd dat tijdens de kringgildendag te Haps de stokken en de

vendels van de senior vendeliers worden gemeten en gewogen. Op de vrije gildendag te Soest zijn de jeugdvendeliers aan de beurt.

Om alle gildes goed voorbereid aan de gildendagen te laten beginnen, werd op deze avond tekst en uitleg gegeven over de maten van de vendels en de zwaarte van de vendelstokken. Er ontstond een levende discussie, hoe er gemeten en gewogen moest worden, maar het vendelreglement biedt in deze op alle vragen een antwoord.

Het tweede gedeelte van de avond toonde Mark Ermens zijn kunsten voor enkele nieuwe juryleden uit het Land van Cuijk en de fotograaf van het Boxmeers en Cuijks Weekblad, waarin over enkele weken een groot interview over het vendelen staat. Om 21.45 uur werd deze interessante avond, die door 31 personen werd bijgewoond, gesloten door de voorzitter van de vendelcommissie met de hoop, dat eenieder met de juiste stokken en vendels op de beiden gildendagen zal verschijnen.

Baronie en Markiezaat

Historische beslissing bij het Sint Ambrosiusgilde in Gilze Vrouwen en meisjes welkom!

De kogel is door de kerk! Vrouwen en meisjes zijn voortaan welkom bij het Sint-Ambrosiusgilde.

Talrijke discussies en vergaderingen waren aan dit besluit voorafgegaan. Op donderdag 4 december 2003 werd dit besluit onder toezicht van notaris F. Prickartz bekrachtigd; burgemeester René Roep en pastor Jos van Beek traden daarbij op als getuigen als vertegenwoordigers van respectievelijk het wereldlijk en kerkelijk gezag.

Alle gildebroeders waren op deze officiële bijeenkomst in uniform aanwezig, samen met talrijke partners en gezinsleden. Het kringbestuur had 3 leden afgevaardigd onder wie kringvoorzitter Hennie Hoppenbrouwers.

In zijn openingswoord zei hoofdman Ad Jonkers: "... dat we houden van tradities, maar ook openstaan voor vernieuwingen. Ik ben er van overtuigd dat het een verstandige beslissing is geweest".

Ook notaris Prickartz uitte zich in positieve zin. "Tradities voortzetten is goed en je moet er ook zuinig op zijn, maar het getuigt van realiteitszin, dat jullie in deze tijd tot het opnemen van vrouwen in het gilde besloten hebben".

Daarna stelde hij voor tot beperkte voorlezing van de gewijzigde statuten over te gaan en maakte hij met het aanhechten van de notulen van de betreffende vergadering een en ander rechtsgeldig.

Na het plaatsen van alle handtekeningen stond de 12-jarige Sietske Hendrickx op om zich officieel als eerste vrouwelijke lid aan te melden, overigens helemaal in de lijn van haar familie: vader Wim en broer Tijmen zijn al gildelid.

Sietske Hendrickx

Vervolgens nam burgemeester Roep het woord en feliciteerde het gilde met deze belangrijke stap. "U bent voor mij het eerste gilde dat dit officieel maakt en dat maakt het ook veel definitiever. Ik ben trots, binnen onze gemeenschap een gilde te hebben en wens U heel snel veel zusters binnen het gilde toe".

Vrouwen en meisjes kunnen zich bij het Sint Ambrosiusgilde aanmelden voor alle disciplines, maar zij genieten geen enkel privilege. In de statuten is geregeld dat zij precies dezelfde rechten en plichten hebben als de mannen.

Onderscheiding gildebroeder Adrie Boot van Schutsgilde Sint Hubertus Etten-Leur

Blijde gezichten tijdens de uitreiking van de Gouden Medaille. Van links naar rechts: Piet Teunissen, Adrie Boot, Toon Vermeulen en Henk Lauwerijssen.

In december j.l. is gildebroeder Adrie Boot van het schutsgilde Sint Hubertus Etten-Leur onderscheiden met de Gouden Medaille van de Nobele Orde van de Papegay. In het bijzijn van enkele broeders van het Sint Hubertusgilde en vele aanwezige is hem deze gouden medaille uitgereikt voor de vele jaren van verdiensten binnen zijn gilde, de kring Baronie Markiezaat en het gildewezen in het algemeen.

Adrie Boot is als deken/schrijver en deken/schatbewaarder reeds vele jaren actief voor zijn gilde. Als kringsecretaris is Adrie 18 jaar een stuwende kracht geweest binnen de kring Baronie Markiezaat. In de najaarsvergadering 2003 vond hij het welletjes en heeft hij het secretariaat overgedragen aan Rien de Krom.

Gilden en heiligen: Sint Antonius Abt

Ten tijde van het ontstaan van onze schutsgilden werd het daagse leven volledig bepaald door de kerk, door christelijk denken, dat de gewone mensen duidelijk afhankelijk en ondergeschikt maakte aan het goddelijke, het heilige, het uitverkorene. Het doen van elke dag (en nacht), moeten en mogen, werden er door bepaald. Overal waren tal van voorbeeldige heiligen en heilige voorbeelden beschikbaar, voor alle kwalen, noden, gevaren, bekoringen ... Het lag voor de hand dat ook de gilden zich opstelden onder een passende heilige schutspatroon. Opvallend is dat er veel martelaren en martelaressen onder onze gildeheiligen zijn. De voorkeur ging dan uit naar de zg. militaire heiligen, tevens martelaren, zoals Joris en Sebastiaan. Ook Martinus en Mauritius waren militairen. Veel gilden kozen ook de parochiepatroon als hun schutsheligen. Groeperingen waarvoor eredienst, kerk en hulpbetoon belangrijker waren dan schieten en beschutting, kozen goede heiligen tot patroon zoals, Joannes, Nicolaas, Christoffel, Antonius.

Hieronder een korte omschrijving van de patroonheilige Sint Antonius Abt van het kloveniersgilde te Terheijden.

De voorstellingen van deze heilige voeren onze gedachten terug naar het hart van de middeleeuwen. In haar intiem verkeer met de heiligen hebben zij ook hem als het ware omgevormd tot een tijdgenoot en hem uitgerust met een habijt van de hospitaalbroeder van Sint Antoine in Dauphine

en getooid met de taukruk, een eeuwenoud embleem van ziekenverzorgers met bel. Met deze bel werden de gelovigen van hun komst verwittigd.

Uit dankbaarheid voor zijn bescherming tegen de huiveringwekkende vuurziekte (ergotisme) lieten ze hem de vlammen vertreden.

In 251 werd Antonius in Qiman el Arus, een bescheiden Koptendorp in Egypte geboren, zijn ouders waren (fellachen) katholiek.

Toen hij 20 jaar was, stierven zijn ouders en bleef hij alleen met zijn zus achter. Dit was een keerpunt in zijn leven. Hij had nu de verantwoordelijkheid van de opvoeding van zijn zus en het voortbestaan van het ouderlijk bedrijf.

Doordat hij zich verdiepte in de broosheid van het leven, de vergankelijkheid van aardse goederen, en de opvoeding van zijn zus werd het hem teveel.

Hij verkocht een deel van zijn bezittingen om de opvoeding van zijn zus te kunnen bekostigen (zij werd bij godvrezende maagden ondergebracht), en gaf de rest weg aan vrienden, burens en familie. Dit besluit betekende niet alleen armoede maar ook zuiverheid, en afstand doen van de vreugde van het gezinsleven. Hierna ging hij leven in de grotten welke in de woestijn voorkomen.

Nu wil ik even ingaan op de Taukruk:

Dit is de afbeelding die wij het Taukruis noemen, het kruis zonder bovenstuk.

Volgens de overlevering is dit het oeroude teken van een ziekenverpleger.

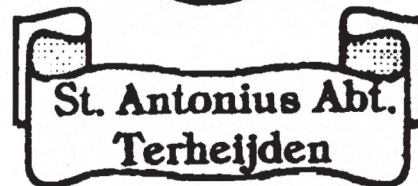
De Antonieten mochten als vergoeding voor hun verdiensten als ziekenverzorger gratis een varken weiden, dit varken zou als herkenning een bel gedragen hebben. Hierdoor ontstond de benaming, het Antoniusvarken. Dit varken werd met Kerstmis geslacht en aan de armen geschonken.

In 271 ontstond er in Alexandrie een volksoploop omdat iedereen de man van God wilde zien. Hij ging later wonen in een grot in de berg Kozim aan de Rode zee. Hier ontstond een kolonie van kluizenaars die zijn voorbeeld wilde volgen. Toen hij 90 jaar was ging hij op bezoek bij Paulus van Thebe. Hij is in 356 op 105-jarige leeftijd gestorven.

Antonius wordt gezien als schutspatroon van: de armen, zieken, slagers, borstelbinders en de ridderstand, tevens van de varkens en hun hoeders en wordt aangeroepen bij Antoniusvuur en de pest. De viering of het feest van de patroonheilige is 17 januari.

Een van vele afbeeldingen zoals Sint Antonius Abt wordt uitgebeeld en zoals hij gevoerd wordt door het kloveniersgilde te Terheijden

IN MEMORIAM

St. Willibrordus, Bakel

Harrie Bankers

Woensdag 17 maart is gildebroeder Harrie Bankers (80) overleden. Harrie was een man van weinig woorden, duidelijk herkenbaar voor degenen die bij hem hoorden, want bij het gilde voelde hij zich thuis. Hij was mede verantwoordelijk voor de wederopbloei van het

gilde in de moeilijke jaren na de oorlog. Ruim 56 jaar is Harrie lid geweest, waarvan vele jaren als bestuurslid. Als de tijd het toeliet was Harrie altijd present bij elke leden-, bestuurs- en kringvergadering. Als het gilde uittrok, droeg hij vol trots en met plezier het gildezilver. Het deed Harrie dan ook heel veel pijn toen hij vanwege zijn gezondheid niet meer mee kon naar de gilde-activiteiten. Toen ze hem verleden jaar met zijn 50-jarig huwelijksfeest de vendelgroet brachten, trok het hem dan ook erg aan, zichtbaar aangeslagen hoe hij het gilde miste.

De gedachten gaan dan ook uit naar zijn echtgenote Pieta, kinderen en kleinkinderen. Mogen zij de moed en kracht vinden om dit verlies te kunnen dragen. Maandag 22 maart hebben ze hem met gilde-eer begeleid naar zijn laatste rustplaats. Samen met vele gildebroeders uit kring Peelland brachten ze hem een laatste gildegroet, welgemeend en met droefheid vervuld.

Sint Joris, Bergeijk

Albert Sporen

Met het overlijden van Albert Sporen (70) verliezen niet alleen zijn kinderen en kleinkinderen hun vader en opa, maar verliest ook het St. Jorisgilde een gildebroeder die voor alles en iedereen klaar stond. In zijn, naar onze begrippen, veel te korte leven heeft Albert grote tegen-

slagen gekend, maar het leven met zijn gezin gaf hem de kracht om verder te gaan. Hij kwam in 1990 bij het gilde, was zilverdrager en materiaalbeheerder.

Binnen ons gilde vond hij de vriendschap en de broederschap die hij tijdens zijn drukke leven vaak gemist had, voelde hij zich thuis en als hij iets voor hen kon doen, dan genoot hij. Met dierbare herinnering denken zij terug aan de schuttersfeesten bij Albert. Zijn huis en onderkomen was voor enkele dagen het gildehuis. Zij genoten bij de familie Sporen een gastvrijheid die je zelden tegenkomt. Albert genoot intens als ze achter zijn woonhuis de stands aan het opbouwen waren. Ondanks zijn zwakke gezondheid hielp hij altijd mee en als het niet direct lukte zei Albert, 'aan de kant dat ik het zelf doe'. Zo was Albert, altijd klaar staan voor het gilde en zijn mede-

mensen. Zijn einde kwam zo abrupt, zo snel, hij laat een leegte achter die maar moeilijk te begrijpen valt. Zijn gildebroeders van St. Joris hopen dat hij nu de rust en de gastvrijheid gevonden heeft die hij het gilde zo vaak geschonken heeft.

Heilig Sacrament, Bergeijk

Jan Valkenaars

Op 15 december 2003 overleed gildebroeder Jan Valkenaars (84). Jan was vanaf 1979 een trouw gildelid.

Ook was hij een zeer gewaardeerde en actief schutter, die ondanks zijn gezondheidsproblemen toch altijd met zoon of kleinzoon, beide zijn ook gildebroeder, bij de schietwedstrijden aanwezig was. Na een eucharistieviering op 20 december is Jan met gilde-eer ten grave gedragen op begraafplaats "Eikenhof" te Valkenswaard.

Sint Antonius, Sint Sebastianus en H. Sacrament, Beugen

Wynand Bonants

Op 26 februari 2004 overleed gildebroeder Wynand Bonants (79). In 1944 werd hij lid van het St. Antonius-, St. Sebastianus- en H. Sacramentsgilde te Beugen. Wynand was een actief vendelier en door zijn deskundigheid heeft hij vele prijzen gewonnen op de

vendelwedstrijden. Veel gildebroeders heeft hij opgeleid tot vendelier. Door zijn deskundigheid heeft hij ruim 30 jaar in de vendelcommissie van de kring van schuttersgilden Land van Cuijk gezeten. In 1971 wordt hij eerste deken van het gilde, een taak die hij uitoefent tot januari 1984. Na 39 jaar lidmaatschap schoot hij zich tot koning op tweede pinksterdag 1983. Ook besteedde hij veel aandacht aan het opzetten van de rommelmarkten en in de tuin van het gildekapelletje was hij ook vaak met diverse werkzaamheden bezig. Vanaf 1984 was hij erebestuurslid en in 1999 werd hij benoemd tot erede-ken. Vanaf 1994 was hij drager van de eremedaille in zilver verbonden aan de orde van Oranje-Nassau.

Op 1 juni 2003 tijdens de gildedag in Beugen heeft hij staande op de kiosk nog volop genoten van de gildenoptocht die langs trok. En later ook van de massale opmars. Het deed hem goed. Ook de ontmoetingen op die dag met bekende gildebroeders en -zusters.

St. Antonius-Abt, Blitterswijk

Het St. Antonius-Abt gilde uit Blitterswijk heeft in 2003 afscheid moeten nemen van twee gildebroeders in hart en nieren. Jan Stoks in de leeftijd van 75 jaar en Joep von der Haar in de leeftijd van 61 jaar.

Jan Stoks was 46 jaar lid van 'zijn' St. Antonius-Abt gilde. Gedurende die jaren heeft Jan zich zeer verdienstelijk ingezet. Hij vormde samen met zijn vrouw Annie

in 1983 het koningspaar van het St. Antonius-Abt gilde. Ook was het de eer aan Jan om in 1984 als eerste koning van het gilde mede te presenteren in haar eerste uniformen. In 1987 was het Jan Stoks die de eerste drie schietbomen handmatig maakte; het werkte perfect! Al kon Jan de laatste gildedagen niet meer meelopen, hij was er toch altijd bij, netjes in het gildekostuum. Hij heeft de wederopbouw van het gilde helemaal meegemaakt tot hij er niet meer was.

Joep von der Haar was 29 lid van zijn St. Antonius-Abt gilde, waarvan hij ook nog eens 14 jaar lid was van de gilde-overheid. Gedurende die jaren heeft hij zich zeer verdienstelijk ingezet voor het gilde. In 1993 vormde hij samen met echtgenote Nora het koningspaar van het St. Antonius-Abt gilde.

Joep was ook de grondlegger van het archief. Hij fungeerde in tal van commissies zoals o.a. de uniformencommissie van 1988, hetgeen destijds een hele klus was. De commissies van de gildedagen van 1989 en 1999, en zeker niet te vergeten, de commissie van het bierkruien.

Ook in 2003 was Joep, ondanks zijn ziekte, toch even aanwezig bij het traditionele bierkruien.

Hij was een man van tradities en principes. Op gildedagen was Joep zeer attent aanwezig zoals o.a. bij de archief- en zilvertentoonstellingen, waarbij hij altijd zitting nam voor ons gilde. De laatste twee gildedagen moest hij verstek laten gaan, maar als het even kon kwam hij, in gildekostuum, zoals bijvoorbeeld op zondag 7 september bij de Sacramentsprocessie.

Joep heeft de opbouw van het gilde helemaal meegemaakt. Hij zal bij het gilde in zeer goede herinnering blijven.

Sint-Joris en Sint-Sebastiaan, Enschtot

Op dinsdag 20 januari jl. overleed in Tilburg mevrouw Antoinette Smits-Driessens (93), het oudste lid van het Sint-Joris en Sint-Sebastiaangilde. Zij was vrijwel tot het laatst betrokken bij 'haar' gilde.

Op 20 juli 2000 vierde Antoinette haar 50-jarige lidmaatschap van het gilde en werd zij onderscheiden met de zilveren speld. In de jaren vijftig van de vorige eeuw waren Antoinette en haar man Anton uitbaters van café De Schutsboom aan de Bosscheweg. Achter dit café waren schutsbomen opgesteld en het gilde was er jarenlang thuis. Ondanks het feit dat het gilde in 1961 verhuisde naar het buitengebied en Antoinette het café verliet na het overlijden van haar man, bleef de band met gilde onverkort gehandhaafd.

Antoinette en haar man (deken schrijver en deken schatbewaarder) hebben veel betekend voor het Sint-Joris en Sint-Sebastiaangilde. Ook in een periode waarin het wat moeilijker ging. De eretitel 'Moeke Smits' droeg zij dan ook met verve. Haar afscheid was voor het gilde een groot verlies. Dat zij moge rusten in vrede.

Sint Joris en Sint Catharina, Gemonde

Marinus v.d. Schoot

Op woensdag 7 april heeft het gilde Sint Joris & Sint Catharina uit Gemonde afscheid genomen van hun erehoofdman Marinus van der Schoot (88).

Marinus is 18 jaar hoofdman van het gilde geweest, droeg met trots de titel van erehoofdman, was drager van de

eremedaalje in zilver verbonden aan de orde van Oranje-Nassau en drager van de Kringonderscheiding in goud van Kring Maasland.

Toen hij op 13-jarige leeftijd met zijn vader en ooms mee naar het gilde ging, waren de meeste gildebroeders net als de meeste mensen uit Gemonde van boerenafkomst. Geleidelijk aan is dat anders geworden en deze verandering bracht ook binnen het gilde spanningen met zich mee.

Door goed financieel beleid, door vooral zuinig te zijn en het organiseren van activiteiten die de meeste opleveren, heeft zijn generatie de basis gelegd voor het hedendaags gilde. Mede dankzij het werk van Marinus van der Schoot kan men nu gaan denken aan het bouwen van een moderne gilde-accommodatie in Gemonde.

Als de gezondheid het toeliet was Marinus erbij, altijd opgeruimd, altijd tijd voor een praatje met oude bekende, maar ook goede maatjes met jonge gildebroeders. Tijdens de laatste jaarvergadering heeft hij nog op geheel eigen wijze zijn standpunt kenbaar gemaakt.

Door de gildebroeders werd hij altijd bijzonder gewaardeerd, voor zijn inzet, voor zijn kennis en voor zijn ervaring.

St. Hubertus, Loon op Zand,

St. Crispinus en St. Crispinianus, Besoijen

Op vrijdag 30 januari 2004 hebben de gilden St. Hubertus uit Loon op Zand en St. Crispinus en St. Crispinianus uit Besoijen in zijn geboorteplaats Loon op Zand afscheid genomen van Wim van den Hoven.

Willem was een gildebroeder in hart en nieren. Na jarenlang lid geweest te zijn van het gilde in Loon op Zand, meldde hij zich in 1960, na diens verhuizing, ook aan bij het gilde in Besoijen. Willem was altijd van de partij als het gilde verzocht werd acte de présence te geven. Voor de kerkelijke of burgerlijke overheid of op gildendagen van Kring Maasland, maar ook werden maandelijkse vergaderingen altijd goed door hem bezocht. De laatste jaren kampte Willem met gezondheidsproblemen, waardoor hij nogal eens verstek moest laten gaan. Maar op de laatste gildendag (Waalwijk) was Willem er toch bij. Ook op de feestavond na de statiedag was hij aanwezig. Willem heeft het gilde van Besoijen 32 jaar gastvrij onderdak geboden op zijn bedrijf. Zij zullen Willem missen, maar zullen hem zeker niet vergeten. Elke laatste zondag van het schietseizoen zal er nog geschoten worden om de "Willem van den Hoven-wisseltrofee".

Sint Joris, Middelbeers

Harrie van Heijst

Op 26 oktober 2003 is gildebroeder Harrie van Heijst (72) plotseling overleden. Harrie was sinds 1981 lid en was altijd aanwezig bij gilde-activiteiten.

Hij genoot van het samenzijn, het buurten, het verbreederen.

Tijdens een wedstrijd van zijn voetbalclub Beerse Boys, waar hij een trouw supporter van was, overleed hij.

Op 3 januari 2004 overleed onverwacht gildebroeder Piet van Hoof (83). Piet van Hoof was 55 jaar lid van het gilde. Als vaandrig heeft hij 40 jaar deel uitgemaakt van het bestuur van gilde Sint Joris. Sinds 1992 was hij ouderling. Piet was een zeer trouw lid van het gilde. Ook op hoge leeftijd nam hij nog altijd deel aan de gilde-optochten in onze kring. Hij was een man van weinig woorden. Het erbij horen was voor hem belangrijk en het gilde heeft daar vele jaren van mogen genieten.

St. Antonius Abt-St. Catharina, Nistelrode

Marietje v. Lieshout

Op 11 februari jl. overleed Marietje van Lieshout (75), gildezuster van het gilde St. Antonius Abt-St. Catharina in Nistelrode. Na een leven dat gekenmerkt werd door liefde, bezorgdheid, eenvoud en eerlijkheid, is een sympathieke, krachtige vrouw met een goed hart en

warme belangstelling voor haar medemens plotseling van ons heengegaan.

Marietje was gildezuster vanaf 13 juni 1991. Ze was een gezien lid van het gilde St. Antonius Abt-St. Catharina. Ze nam met veel plezier deel aan de jeu de boules wedstrijden van het gilde en ook legde ze graag een kaartje tijdens bijeenkomsten. Ofschoon ze nooit op de voorgrond trad, werd ze alom gerespecteerd voor haar eerlijke mening. Om Marietje te gedenken werd een zilveren schild met haar naam in de gedenkboom geplaatst. Deze boom krijgt een vaste, zichtbare plek in het nieuwe clubgebouw. Op deze wijze blijft ze altijd in ons midden. Marietje van Lieshout werd op 14 februari met gilde-eer begraven.

Salvator Mundi, Oeffelt

Op maandag 5 april overleed na een kortstondige ziekte gildebroeder Piet Arts. Alle gildebroeders en -zusters kenden Piet al jarenlang, hij was bijna 30 jaar lid van het gilde Salvator Mundi uit Oeffelt. Piet kwam bij het gilde in 1976 en werd vanaf het begin meteen lid van het bestuur en kreeg daar de functie van vice-voorzitter. Deze taak heeft Piet tot ieders tevredenheid tot 1993 uitgevoerd. Voor ieder lid had hij altijd een belangstellend woordje. Hij sloeg vrijwel nooit een gildendag over. Het huis te Oeffelt, waar Piet en Ria met hun zonen woonden, was

Piet Arts

een echt gildecentrum!

De hele zolder stond voor de opberging van gilde-attributen en kleding ter beschikking en menige gildebroeder heeft daar zijn gildekostuum aangemeten gekregen, en menig tamboer sloeg daar een eerste roffel.

Buiten werd er gevendeld en daarna steevast gevoetbald.

Jarenlang was Piet ook de begeleider van de tamboers. Die functie vervulde Piet nog steeds in de tromcommissie van Kring Land van Cuijk. Als afgevaardigde van de kring zat hij ook in de tromcommissie van de Brabantse Federatie.

Momenteel was Piet al sinds enige jaren vice-voorzitter van de Kring Land van Cuijk. Toen onverwachts het muziekcorps ontbrak tijdens een gildendag om het Wilhelmus te spelen, zong Piet met alle gildebroeders samen het Wilhelmus uit volle borst!

Samen met Ria verhuisde Piet naar Boxmeer. Van daaruit bleef hij trouw aan het gilde.

Sint Joris, Oirschot

Karel van de Looij

Oud-standaardrijder Karel van de Looij (67) overleed op Eerste Paasdag, 11 april 2004. Karel werd in 1960 gildebroeder van Sint Joris en was van 1961 tot 1995 standaardrijder en lid van de gilde-overheid.

In 1991 ontving hij de kringonderscheiding en in 2000 een

kringoorkonde.

Karel genoot van zijn gilde. Alhoewel hij het erg druk had met zijn boerderij en zijn melktransportbedrijf nam hij de tijd als er iets voor de guld gedaan moest worden. Karel was een gezelschapmens. Hij nam altijd tijd om te buurten. Dan vergat hij alles om zich heen. Even geen zorgen en beslommeringen, maar gezellig onder elkaar genieten. Als er met de guld uitgerukt moest worden, dan stond Karel klaar. Ook toen Karel al lang geen paard meer "aan zijn eigen had" bleef hij standaardrijder. Hij huurde toen een paard voor eigen rekening. De guld mocht niets betalen; een standaardrijder hoorde een paard te hebben, was zijn standpunt. Karel was een toegewijd gildebroeder, die gesteld was op broederschap, tradities en gezelligheid. Gezeten te paard hield hij fier het standaardvaandel onbesmet. Zijn vriendelijke gelaat getooid met de typische steek was voor velen een bron van inspiratie in zijn voetsporen te treden. Het gildewezen verliest in Karel van de Looij een markante persoonlijkheid.

Sint Sebastiaan, Oirschot

Ere-rentmeester Jan van der Schoot (84) overleed op 6 april 2004. Jan was sinds 1948 gildebroeder pur sang. Hij was 10 jaar lang hoofdmansdeken, 2 jaar penningmeester en 22 jaar lang rentmeester. Vanaf 1994 was hij ere-rentmeester.

Als Jan aanwezig was in de vergadering of op een gildefeest dan was Jan aanwezig. Hij stak zijn mening niet onder stoelen of banken. In duidelijke bewoordingen, waar nodig met een woord van kritiek en bogend op zijn lange ervaring, becommentarieerde hij de gebeurtenissen in het gilde. Gedreven als hij was, is hij gedurende zijn lange gildelooppaas actief geweest in tal van gildecommissies. In zijn rol van bewaker van de gildedefinanciën was Jan op zijn best. Er werden geen uitgaven gedaan die zijn goedkeuring niet wegdroegen.

Jan hechtte sterk aan traditie, goede organisatie en stijl. Zo heeft hij tot het laatste moment zorg gedragen voor het met de hand schrijven van de presentielijsten, zo'n 60 namen met functie, die bij gildevergaderingen werden gebruikt. Ook zijn tenue was altijd onberispelijk, hetgeen hij ook van anderen verwachtte. De presentatie van gilde Sint Sebastiaan was in zijn ogen immers gediend met een stijlvol uittrekken. Nadat hij ere-rentmeester was geworden deed Jan het een stukje rustiger aan. Waar mogelijk, gelet op zijn gezondheid, bezocht hij tot het laatste vergaderingen en feesten of zocht telefonisch contact met leden van de overheid. Zijn innige verbintenis met het gilde Sint Sebastiaan moge verder blijken uit zijn uitdrukkelijke wens om opgebaard te worden in groot ornaat.

Met het heengaan van Jan van der Schoot is ook een stuk levende geschiedenis van het gilde Sint Sebastiaan heengegaan.

Sint Joris, Sint-Oedenrode

Thé van de Rijt

Op 17 februari 2004 overleed plotseling de oudste gildebroeder Thé van de Rijt (80). Thé was vanaf het herlevingsjaar 1996 lid van het gilde. Hij was een markante man, niet door zijn gestalte, maar door wie hij was: eenvoudig, bescheiden en heel betrokken. Thé heeft

nooit een koningsschot mogen lossen, maar wel schoot hij een echt vogeltje neer, dat net op de wip ging zitten toen hij een schot loste met de kruisboog. Thé, waar 'ne fijne gildebroeder.

We zullen um gruwelijk missen!

Sint Dionysius, Tilburg

In elke vereniging zijn er leden die zich nadrukkelijk manifesteren door hun optreden vanaf de zijlijn. Dit zijn meestal mensen, die zaken tegen elkaar af kunnen wegen om zo tot een weloverwogen standpunt te komen. Dit zijn ook mensen, die van hun hart geen moordkuil maken, omdat zij de belangen van de vereniging voor hun eigen belang weten te stellen. Tot deze categorie van leden rekenen wij Jan de Jong. In de ruim zeven jaar van zijn lidmaatschap heeft hij bij de

overheid en de gildebroeders een indruk achtergelaten van iemand die zich hield aan de letter maar vooral aan de geest van het gilde. Jan heeft steeds zijn standpunt op nadrukkelijke wijze naar voren gebracht, of het nu was omtrent formaliteiten of om de praktische uitvoering. Jan stond voor zijn idealen en wij mogen ons gelukkig prijzen dat een van zijn idealen ons gilde was. Uit de, soms diepgaande, gesprekken die je met Jan kon hebben bleek heel duidelijk dat de elementen van het gilde: "broederschap en onderlinge solidariteit" bij hem tot een levenshouding behoorden. De zorg voor de medemens heeft hij in vele aspecten in daden omgezet. Of het nu vrijwilligerswerk voor ouderen of financiële ondersteuning van minderbedeelden was. Jan hoefde je niet te vragen. Hij vond deze zaken vanzelfsprekend, dat hoorde bij de levenshouding, dat maakte onderdeel uit van het "mens zijn". Aan openbare waarderingen had hij geen boodschap. De waardering zocht en kreeg hij zelf van zijn omgeving. Het was dan ook voor ons gilde een grote schok toen wij hoorden van zijn ziekte en de schok was des te groter toen wij het bericht van het overlijden op 20 maart 2004 ontvingen. Een van de gildebroeders reageerde met een: "gelukkig" een macabere maar begrijpelijke reactie want Jan, die zich altijd heeft ingezet voor een verantwoorde kwaliteit van leven, had zelf geen kwaliteit van leven meer, en dat gunde niemand hem. Velen zullen Jan missen om zijn mens zijn, een mens met fouten die hij zelf goed onderkende. Het is juist deze zelfkennis die een mens siert.

Sint Catharina, Tongelre

Jac Achten

Helaas, de fervente kaarter Jac Achten (81) is niet meer bij ons. Na een herseninfarct op dinsdagavond, is hij op woensdag 3 maart overleden. Jac stond bekend als kaarter en als een man die het gezellig vond om wat na te kletsen aan de bar. Hij werd geboren op 28-02-1923 in Budel, trouwde op 25-jarige leeftijd met An Teeuwssen. Bij de spoorwegen werkte hij o.a. als seinhuiswachter. Hij werd bij het gilde op een wat latere leeftijd, op 25 november 1997 ingeboond als gildebroeder. Bij veel alle activiteiten van het gilde was hij aanwezig, als deelnemer aan de activiteiten, of als praatpaal, maar meestal als kaarter. Ook op de donderdagavonden in de zomer, stond hij zijn mannetje bij het jeu de boules spel. Altijd ging hij vroeg naar huis, om zijn An te verzorgen, die door een ziekte steeds slechter te been werd. Om die reden is hij nog niet zo lang geleden naar een verzorgingstehuis verhuisd.

St. Antonius Abt, Vorstenbosch

Op vrijdag 13 februari jl. overleed na een slopende ziekte Christ Verstegen (63), gildebroeder van gilde St. Antonius Abt te Vorstenbosch. Christ was sinds 1966 lid van het Vorstenbosse gilde. Hij was vele jaren een actieve schutter. In 1969 was hij koning van het gilde. Daarnaast

Christ Verstegen

lijik verzoek van de overledene, voor alle aanwezigen een borreltje.

Sint-Catharina, Vught

Henk van Hemert

Op woensdag 14 januari jl. nam het Sint-Catharinagilde Vught afscheid van gildebroeder Henk van Hemert. Henk overleed na een kortstondige ziekte op 8 januari. Hij trad op 23 januari 1953 toe tot het gilde als tamboer. Deze functie heeft hij jarenlang met veel toewijding uitgeoefend en meerdere malen nam Henk met succes deel aan gildewedstrijden. Van 1993 tot 1997 vervulde Henk be-stuursfuncties als respectievelijk jonge en oude deken. Tot voor kort fungeerde hij nog als zilverdrager. In 1994 ontving hij de zilveren kringonderscheiding vanwege diens 40-jarige gild jubileum. Onder grote publieke belangstelling en volgens oude gildetradities is op gepast wijze afscheid genomen van Henk in de H.Hartkerk te Vught. Het St. Catharinagilde verloor daarmee een goede en trouwe gildebroeder en wenst echtgenote Riet, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

O.L.Vrouw en de Heilige Willibrordus, Wintelre

Harrie der Kinderen

Op 13 december overleed gildebroeder Harrie der Kinderen (55). Harrie, in Oirschot geboren, vestigde zich na zijn huwelijk in Wintelre, waar hij door zijn betrokkenheid met de mensen om zich heen een echte Wintelreenaar werd, niet meer weg te denken uit onze gemeenschap. Hij was pas sinds 1999 lid van het gilde. Zijn besluit om lid te worden van het gilde was voor hem dan ook één van de mooiste beslissingen die hij ooit genomen heeft. "Alleen ben ik er veel te laat bij gegaan" zei hij wel eens. Harrie was er altijd en altijd behulpzaam als er wat te doen was, niet alleen als er wat te timmeren viel wat zijn vak was, maar ook voor andere karweitje was hij inzetbaar. Hij werd zelfs tamboer. Vol enthousiasme meldde hij zich aan voor de commissie, die het Liefdadigheidsfestijn in 2005 ging voorbereiden, zeer tot zijn spijt moest hij zich daaruit terugtrekken.

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse v.o.f.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

HaVeP Bedrijfskleding
merkbaar beter!
HaVeP Workwear
best quality!
HaVeP Berufskleidung
spinn... besser!
HaVeP V...
qualit...
HaVeP Bedrijfskleding

B.V. Textiel Fabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 28
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

**Seezo Uniformen,
meesters in maatwerk**

Een veelzijdig assortiment voor schutterij, gilde, muziek en showband. Comfortabele uniformen met een perfecte pasvorm voor een herkenbare identiteit en een stijlvolle presentatie.

Meesters in maatwerk

Seezo Uniformen B.V. St. Janstraat 38 - 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41. (na 17.00 uur: (0575) 46 19 38). Fax (0575) 46 26 69
info@seezo.nl / www.seezo.nl

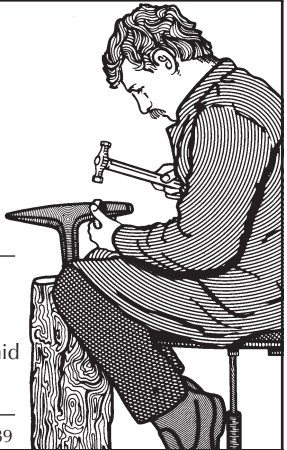
't Tamboerke
De gildetrom specialist

J. v.d. Heijden

Streepkant 4
5476 KP Vorstenbosch
Tel./Fax: (0413) 350726
Mob.: (06) 12718140

E-mail: gildetrom@tamboerke.nl
www.tamboerke.nl

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

 John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden

Agenda

Zoals in onderstaande agenda te zien is, zijn er weer samenvallende gildefeesten. Wij doen nogmaals nadrukkelijk een beroep op u om dit bij het organiseren van uw gildefeest te voorkomen. Met overeenstemming tussen de betreffende kringbesturen en gilden zijn maximaal twee samenvallende gildefeesten acceptabel. Zie in eerste instantie de lijst van gildefeesten in het NBFS-vademecum. Een bijgewerkte lijst van aangemelde c.q. goedgekeurde gildefeesten over meerdere jaren is bij het federatiesecretariaat te verkrijgen.

GILDENFEESTEN IN 2004

11 juli

Kringdag Kwartier van Oirschot, Sint Jorisingilde Oostelbeers.

22 aug

Vrij gildenfeest Groot-Gaesbeeker- en St.-Agathagilde Soest

05 september

NBFS-toernooi geweerschieten St.-Martinusgilde Luyksgestel.

12 september

Vrij gildenfeest St.-Willebrordusgilde Heeswijk.

19 september

NBFS-toernooi V-T-B-S Sint Willibrordusgilde Alphen

09 oktober

Hoofdliedendag, Den Bosch. Opluistering door St.-Matthiasgilde Oploo.

17 oktober

Pausmis te Den Haag opgeluisterd door Sint-Hubertusgilde Berkel

GILDENFEESTEN IN 2005

22 mei

NBFS-toernooi kruisboog op wip bij St.-Antoniusabtgilde Vorstenbosch.

05 juni

Kringdag Kempenland, St.-Catharina & St.-Barbaragilde Mierlo.

12 juni

Kringdag Peelland, St.-Antonius Abt Lierop.

19 juni

Kringdag Land van Cuijk, St.-Theobaldusgilde Overloon

19 juni

Kringdag Baronie en Markiezaat, St.-Willibrordusgilde Alphen.

26 juni

Liefdadigheidsfestijn bij O.L.Vrouwe-Willibrordus te Wintelre.

21 aug

Kringdag Kwartier van Oirschot, St.-Joris Moergestel.

28 augustus

Vrije gildendag bij Gilde Salvator Mundi te Oeffelt.

04 september

NBFS-toernooi geweerschieten bij Sint Hubertusgilde Berkel..

11 september

Vrij gildenfeest, St.-Antonius & Abtgilde Deurne.

18 september

NBFS-toernooi V-T-B-S bij St.-Barbaragilde Ravenstein

08 oktober

Hoofdliedendag, Den Bosch. Opluistering St.-Martinusgilde Waale.

GILDENFEESTEN IN 2006 :

07 mei

Kringdag Kwartier van Oirschot, St.-Antonius Abt Liempde

21 mei

Kringdag Peelland, St.-Hubertus Liessel

11 juni

Kringdag Kempenland, St.-Catharina & Barbaragilde Eersel.

25, 26 en 27 aug

Europees Schutters Treffen in Bernheze

03 sept

NBFS-toernooi geweerschieten, St.-Ambrosiusgilde Teteringen.

GILDENFEESTEN IN 2007:

20 mei

Kringdag Peelland, St.-Willibrordus Bakel

27 mei

NBFS-toernooi kruisboogschietsen op wip in Kring Kw. van Oirschot (optie St.-Jorisingilde Diessen)

03 juni

Kringdag Kempenland, St.-Joris en Barbaragilde Maarheeze.

10 juni

Vrij gildenfeest St.-Sebastiaangilde Lage Mierde.

19 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot bij St.-Sebastiaangilde Hoogeloon